

Leonardas Kerulis 5.15.87
5828 So. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629

Free Lithuania
2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 or 839-5531
Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois
Atskiro nr. kaina 50 ct.
Single Copy 50 cents

Laisvoji Lietuva

B. Brazdžionis

Balta, balta, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus

EINA XL METUS

1987 VASARIS - FEBRUARY 19

Nr. 4 (1501)

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 9, 1987

Dear Mr. Charge d'Affaires:

On behalf of the Government and people of the United States, I have the honor to convey to you our greetings and sincere good wishes on the occasion of the anniversary of Lithuanian independence.

Our history stands as vivid testimony that America is firmly committed to national independence and self determination for all people. We support and share in Lithuania's desire once again to determine its own destiny. Our commitment to Lithuania's struggle has not been weakened by the decades of opposition and illegal occupation. On the contrary, the courage and determination of the Lithuanian people, steadfast in the face of overwhelming opposition, are an eternal inspiration for us all.

Sincerely yours,

George P. Shultz

George P. Shultz

Dr. Stasys A. Backis,
Charge d'Affaires of Lithuania.

EUROPOS TARYBA PASMERKIA SOVIETŲ SĄJUNGOS PABALTIO VALSTYBIŲ ANEKSIJĄ

Š.m. sausio 28 d. 6 val. vakare, Europos Tarybos parlamentarinėje sesijoje, Strasburge, buvo pradėta svarstyti Pabaltijo kraštus liečiančią rezoliuciją. Jos išvadoje sakoma, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybės buvo Sovietų Sąjungos neteisėtai aneksuotos; kad reikia nutraukti atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į šią tebeegzistuojančią problemą, ir kad Pabaltijo klausimas turi būti viena pagrindinių tarptautinio dialogo temų, ypač tarp dviejų didžiųjų galybių - Jungtinių Amerikos Valstijų ir Sovietų Sąjungos. Rezoliucija kviečia Europos Tarybos narius kelti Pabaltijo klausimą Vienoje vykstančioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje, kurios antroji sesija prasidėjo sausio mėnesio pabaigoje ir tęsis iki balandžio 11 dienos.

Parlamentariniuose debatuose kalbėjo penkiolika atstovų. Išskyrus Ispanijos socialistą Miguel Martinez, visi pasisakė už rezoliuciją. Martinez paklausė, ar verta kalbėti už nebeegzistuojančias valstybes; jam atrodė, kad pokarinė Europos tvarka yra realus faktas ir kad sienų pakeitimo klausimas - o Pabaltijo kraštų suvereniteto atstatymas būtų susijęs su sienų pakeitimu - vestų atgal į šaltojo karo laikus. Jam atrodė daugelis kitų kraštų atstovų, įskaitant socialistus ir socialdemokratus. Jie tvirtino, kad laiko bėgyje neteisėtumas nepavirsta teisėtumu. Taip pat pabrėžta, kad Helsinkio susitarimai pasisako už taikingą sienų pakeitimą. Be to, tuose susitarimuose Sovietų Sąjunga pripažino tautų teisę laisvai apsispręsti. Tai reiškia, kad Pabaltijo kraštų atžvilgiu Sovietų Sąjungai tereikia įgyvendinti jos jau pasirašytas sutartis ir vienas svarbus įtampos Europoje židinis būtų pašalintas. Primindamas Sovietų Sąjungai, kad jai reikia įvykdyti jos duotus pažadus, laisvasis pasaulis nekursto šaltojo karo, bet vykdo savo moralinius įsipareigojimus. Vak. Vokietijos parlamentaras, krikščionis demokratas Klaus Jäger, sa-

vo kalboje pabrėžė, kad artėjant Hitlerio-Stalino pakto 50-ies metų sukakčiai jis laukia, kad Vak. Vokietijos vyriausybė oficialiai atšauktų šią paklą ir pareikštų, jog ši sutartis nebegalioja. Švedijos atstovė, socialdemokratė ponja Huglas pareiškė, kad jau Europos padalinimas yra tragedija, kurioje Pabaltijo valstybių likimas vaidina ypatingai šurpų vaidmenį. Ji paragino Pabaltijo klausimą kelti ir Vienos ESB Konferencijoje bei Jungtinėse Tautose. Britų konservatorių partijos atstovas Europos Taryboje, Sir Frederic Bennett pabrėžė faktą, kad redaguojant rezoliuciją ir prie jos prijų

IŠ AFGANISTANO Į RAMŲJĮ VANDENYNĄ

Dr. JONAS KUNCA

Po septynių metų kruvinių kovų, kurios kainavo, berods, 30,000 sovietų karių gyvybių ir milijoną išžudytų afganistaniečių, Maskva priėjo prie išvados, kad jai bus geriau sustabdyti savo karinę avantiūrą Afganistane. Iki šiol Sovietų Sąjunga niekuomet nepasitraukė iš okupuotos teritorijos. Kad šį kartą elgtis prieš šią taisyklę, tam turi būti rimtų priežasčių.

Šita invazija pradėta mirusio Brežnevo įsakymu, kainavo Maskvai daug bilijonų dolerių. Silpnai Rusijos ekonomijai toks bereikalingas pinigų mėtymas yra kenksmingas ir atsiliepiąs į jautrias krašto problemas, kurioms Gorbachev kaip tik ir ieško išeities jo planuojamose reformose. O reformom reikia kapitalo. Taigi šitas karas Rusijai yra antiekonomiškas ir nežadąs pergalės.

Rusų maršalai ir generolai apsiriko planuodami Afganistano invaziją. Manė, bus dar vienas trumpas dalinių įžygiavimas, kaip kad buvo Pabaltijo kraštuose 1940 metais. Išėjo kitaip: blogai ginkluoti, bet fanatiški patriotai Mujahideen, stačiai stebuklingai atlaikė didžiausios pasaulio armijos puolimą ir dar muleido

jungtą pranešimą apie Pabaltijo tautų dabartinę padėtį, tarp visų valstybių ir komisijoje dalyvaujančių partijų atstovų neiškilo nesutarimų - visiems rūpestį kėlė nuolatinis žmogaus teisių pažeidinėjimas ir atsikymas pabaltiečiams suteikti tautų apsisprendimo teisę. (Sir Bennett taip pat yra Europos Tarybos asamblijos prezidento pavaduotojas bei politinės komisijos pirmininkas). Europos Tarybai nepriklausančių Europos valstybių komisijos pirmininkas, švedas Hugosson, kurio komisija buvo atsakinga už rezoliuciją, pareiškė, kad šios rezoliucijos redagavimui buvo skirta pakankamai laiko ir ji buvo nuodugniai apsvaistyta. Hugosson taip pat paminėjo, kad apklausinėjimo metu komisija buvo pakvietusi ir Pasaulio Pabaltiečių Santalkos atstovą Europoje, kuris atsakinėjo į komisijos narių klausimus ir taip pat pateikė savo pareiškimą.

Lygiai 7 val. 30 min. debatams pasibaigus, prasidėjo balsavimas. Rezoliucija buvo vienbalsiai priimta. Šis įvykis yra ypatingos politinės reikšmės:

a) Sovietų Sąjunga apkaltinama neteisėta Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksija;
b) Iš Sovietų Sąjungos reikalaujama, kad ji bemačiant įgyvendintų tautų apsisprendimo teisę Pabaltiję;
c) Europos Taryba sudarančios valstybės yra įpareigosios kelti Pabaltijo klausimą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijai eigoje, pradedant Vieną.

Europos Taryba buvo įsteigta 1949-ais metais. Jai priklauso dvidešimt viena Europos valstybė: Austrija, Belgija, Danija, Didž. Britanija, Graikija, Islandija, Airija, Italija, Kipras, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Malta, Olandija, Norvegija, Portugalija, Ispanija, Prancūzija, Švedija, Šveicarija, Turkija ir Vokietija. Šioje sesijoje dalyvavo visų šių valstybių atstovai.

Pabaltijo atstovai Strasburge buvo: latvis Gunars Meierovics, estė Nora Morley-Fletcher, ir lietuvis - šio pranešimo autorius, Algis Klimaitis, kuris atstovavo Pasaulio Pabaltiečių Santalką ir Vyriausį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą.

VLIK-as supažindino JAV delegaciją Vienos konferencijoje su Europos Tarybos priimtos rezoliucijos tekstu.

ELTA

Maskvos taikos siekimą ir norą gražiai sugyventi su kitom tautom, kol rusų armija žudo nekaltus vyrus, moteris ir vaikus svetimam krašte, kuris rusų iš vis nėra išprovokavęs? Net nei komunistai, nei mūsiečiai so vietų simpatizantai, savo viduje negali pateisinti užpuoliku, jei viešai ir to nesako.

Būdamas tokio padėtyje, Gorbachev protingai nusprendė, kad šį gėdingą karą reikia baigti mėginant kiek galima nuoduoti, kad Maskva tai daro taikos labui. Nieko neatsiekusius nerolus jis pakeitė savo diplomatais, kad jie gelbėtų, kad dar yra gelbėtina. Šie pradėjo savo darbą mėginant apgauti partizanų paliaubomis ir pakvietimu į koacinę valdžią. Gerai, kad Mujahideen buvo protingi ir pareikalavo, kad pirmą pasitrauktų rusai iš jų krašto, o tada afganistanai patys sugebės susitarti. Jei negalės apgauti, turės Maskva pasitenkinti mažiau garbingu pasi traukimu.

Bet Kremlius ir nelaimėj nepradod galvos: pralaimėjimą Afganistane jis mutarė kompensuoti laimėjimu Ramiajam vandenynė. Totaliniam kare nėra labai svarbu, kurio fronto dalyj eini į priekį. Vietoj kraujuoti be vilties laimėti Afganistane, Ramiojo vandenyno kontinentas ir salos stačiai išskėtusios rankas skuba į rusų glėbį. Australų darbiečių valdžia ir tokia pati N. Zelandijoje užsiima aukštąja politika, kuri talkininkauja rusų žygiui į šitą sritį. Taip mūsų politikai, dideli humanistai, puola prancūzus dėl atominių ginklų mėginimų ir Kaledonijos salos pasilaikymo, amerikiečius dėl atominių laivų įvažiavimo į tų kraštų uostus, dėl amerikiečių sekimo bazių Australijoje, skubina padėti, kad P. Afrika ir Čilė pereitų kuo greičiau į komunistų rankas, kaip nori Tutu ir jo vadas Mandela. Dar geriau, Australijos valdžia musileido komunistų-sionistų reikalavimui ir sutiko gaudyti neva tai nacius "musikaltėlius", bet tikrumoje tuo padeda Maskvai nutildyti visus, kurie skelbia tiesą apie Maskvos imperializmą ir genocidą.

Dabar, kada Amerikos politikai ir

televizija bei spauda neriasi iš kailių ieškodami, kaip čia muleisti kraują jų pačių prezidentui, kada Vakarų naivieji džiaugiasi dėl Maskvos "taikos pastangų" Afganistane, o Australija su N. Zelandija varo rusam naudingą politiką ir tuo prisideda prie jų žygio į Ramųjį vandenyną, Kremlius mutarė laimėti kovą be kovos šitojo noj ir priartėti prie rytinių Amerikos krantų, paliekant simpatizantus Canberoj ir Welingtono viduryj su-raudonavusio vandenyno, atskirtus nuo Azijos ir Amerikos.

Tokiam žymiam įvykiui atšvesti Maskva baigia įruošti specialią diplomatinę ir šnipinėjimo tvirtovę Australijos (kol kas) sostinėj Canberoj. Ji bus atidaryta dalyvaujant pačiam Maskvos užsienio r. ministrui, žinoma, ir mūsų Australijos, didiesiems politikams. Canberai liks garbė, nes čia rusai "will rule the waves of the Pacific"!

Australijos Senato Rezoliucija Apie Lietuvą

New South Wales provincijos senatorius Peter Baume rugsejo 16 d. Australijos Senate pareiškė, kad senkančią posėdžių dieną senatorius Lewis pasiūlys tokią rezoliuciją: "Kadangi 1987 metais sueis 600 metų nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje Senatas kreipiasi į federalinę vyriausybę, kad ji ragintų Sovietų Sąjungos vyriausybę --

(a) leisti Vilniaus vyskupui grįžti iš nutrėmimo;

(b) Sugrąžinti konfiskuotas ir galerijomis bei muziejais paverstas bažnyčias;

(c) Paleisti lietuvių sąžinės kalinius iš koncentracijos stovyklų;

(d) Suteikti Lietuvai pilnutinę religijos laisvę.

Šis rezoliucijos projektas buvo išspausdintas rugsejo 16 d. Australijos Senato žiniose (HANSARD). Projekte atsispindi Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Gorbachevui pasiūsto memorandumo mintys.

MŪSŲ MINTYS-KUR TĖVYNĖ MOTINA

APIE KULTŪRĄ, POLITIKĄ IR VEIKLĄ (5)

GIMNAZISTIŠKI "DRAUGO" SKIEDALAI

VILIUS BRAŽĖNAS

Pradėkime galvosūkiu. Prašau skaičiuojančius bandyti, paskaičius kiek žemiau duodamas citatas, atsakyti į du sekančius klausimus.

Pirmas klausimas. Kokios rūšies, kokios krypties Amerikos laikraščio ar žurnalo vedamajame gali tilpti citatos reiškiamos mintys?

Antras klausimas. Kurio amžiaus, kokio inteligentiškumo, istorijos žinojimo, komunizmo metodų suvokimo bei gyvenimo patirties lygio asmenys šiais laikais mato pasaulį taip, kaip pavaizduojama žemiau? Seka ištraukos iš vedamojo.

"Toks padėties supratimas verčia pagalvoti, ar KRAŠTUTINĖ KOMUNIZMO BAIMĖ (V. B. pabrėžta) negali labiau padėti komunizmo tikslams negu laisvės?"

Atrodytų aišku, jog autorius negali būti Sovietų Gulag'ar Raudonąjį terorą apskritai pergyvenęs asmuo. Negali būti nei iš Afganistano ar Etiopijos sava gyvybe rizikuojant pabėgęs žmogus. To šiandien neparašys nei buvęs Prezidentas Jimmy Carter, kurs savo laiką vos tik vienoje kalboje įspėjęs tautą prieš "perdidelę komunizmo baimę", netrukus turėjo prisipažinti "pasimokęs" Afganistano invazijos pamokoje. Tad, atrodytų, belia ka spėti, jog taip rašyti tegali tik koks "iš kanapių išlindęs" žurnalistas.

Vedamojo autorius ieškojo autorių sava skystai nuomonei apie komunizmą sutirštinti. Jis cituoja Pietų Korėjos opozicijos politikiečių, besitaikstantį į to antikomunistinio krašto valdžią Kim De Jung. (Gorbačiovas, Fidelis ir Šiaurės Korėjos Kim II Sung nustebyti patyręs, jog "diktaūrose" esama opozicijų...)

"Kaip tik dėl nuolatinės grėsmės iš šiaurės, mums jau labiau svarbu pastatyti tikrą demokratiją čia, "sakas opozicionierius Jung." TIK tikra

demokratija tegali nugalėti komunizmą. Čiang Kai Šeko valdžia buvo nuversta Kinijoje; Vietnamas, Laosas, Kambodijoje, Kuboje, Nikaragvoje... nepasisekė diktatoriams šiuose kraštuose, nežiūrint jų tvirtinimų, kad opozicijos represija yra vienintelis kelias kovai su komunizmu".

Suprantama, kad "opozicijos vadas" (jei tokių gali būti tikroje diktatūroje?), gali nekreipti dėmesio nei į faktus, nei į istoriją, nors ir žinotų. Tačiau tenka spėti, jog Amerikoje tokia pažiūra ramstytis gali tik arba visiškai istorijos nemokšas, arba TV disinformacijos ir kairiųjų mokytojų suklaidintas gimnazistas ar universiteto studentas. Pavyzdžiui, bent kiek pabrendę europiečiai žino, jog prieš antrąjį pasaulinį karą pati pirmoji komunizmo agresijos auka buvo kaip tik pats demokratiškiausias Sovietų Sąjungos kaimynas-Suomija. Suomiai pralaimėjo ne todėl, kad jiems stigo "demokratijos", bet kad pritrūko vyrų ir šovinių. Deja, "demokratija" nepadėjo ir Čekoslovakijai nugalėti nacizmą nei jo pusbroliui komunizmui.

Tiesa, kad Čiang Kai Šeko valdžia buvo "nuversta", bet straipsnyje nepasakyta, kad ją nuvertė JAV State Departmente ir Azijos diplomatijos tarp pe įsiskverbę komunistai ir šiaip jų rėmėjai. Įrodymai randasi knygoje Generolo Wedemeyer WEDEMEYER REPORT, John Flynn WHILE YOU SLEPT, Robert Welch MAY GOD FOR GIVE US, profesorius Dr. Anthony Kubek HOW THE FAR EAST WAS LOST.

Senatorius Joe McCarthy susilaukė komunistų ir "liberalų" keršto, kadangi jis nurodė amerikiečius atsakinę už Kinijos išdavimą komunistams. Jie tai padarė Senato kalboje - AMERICA'S RETREAT FROM VICTORY

(knyga).

Tokių vedamųjų, žinoma, nerašys asmuo žinas, jog State Sekretorius Generalas Marshall pasigyrė "vienu plunksnos pabraukimu" nuginklavo Kinijos nacionalistų divizijas, kai tuo tarpu pora dienų prieš karo galą State Departamento (sutartimi) pasiūstė į Mandžiūriją Sovietai apginklavo Kinijos komunistus ten paimtais japonų ginklais. Panašiai įvyko Kuboje ir Nikaragvoje. Kartais galima pateisinti ir tamsumą. Tačiau Vietnamo, Laos, Kambodijos komunizmo aukų šiltu krauju tebekvepiančios istorijos nebeojimas yra kai kas daugiau negu šiaip jau atleistina nesąmonė!

Štai dar viena citata, kuri turėtų palengvinti galvosūkio sprendimą aiškiai nukreipiant dėmesį politinėm kairėn. Iš ten juk nuolat girdime tą pačią pasakėlę kritikuojančią Prezidento Reagan'o ir JAV konservatorių pastangas padėti Nikaraguos antikomunistams ir sustiprinti pačios Amerikos ginklavimą Sovietų pavojaus akivaizdoje.

"Diktatūra nėra tikriausia apsauga nuo komunizmo", pačioje pradžioje tvirtina vedamasis, "nežiūrint to, kad JAV užsienio politika, kuri, atrodo, vadovaudamasi labai suprastintomis komunizmo ar 'antikomunizmo' sąvokomis, remia ar rėmė įvairias diktatūras..."

Čia, žinoma, vedamasis išmini Markos, Somozą, Pinižet, bet nutyli apie JAV State Departmento remiamus, finansuojamus ir kitaip valdžioje išlaikomus Gorbačiovus, Jeruzelskius, Angolos, Etiopijos, Mozambique raudonuosius diktatorius, lygiai kaip pradžioje buvo remiami Fidel Castro ir Daniel Ortega. Neva tai "suprastintas" komunizmo ir antikomunizmo supratimas aiškiai paimtas iš "liberalų" pamėgto termino "simplistic", kurį jie, neturėdami atsakymo, naudoja aiškiems faktams ir neginčijamai tiesai apeiti. "Liberalų" smegenėlės nėra nieko savaime suprantama ir aišku. Jiems net 2 kart 2 yra per daug komplikuota, kad iš karto pripažintų, jog tai 4.

Turiu pripažinti, jog ši galvosūkių teisingai išspręsti irgi nėra taip jau lengva. Tikrumoje, vadovaujantis logika, prie tikro sprendimo priėjti visai neįmanoma, todėl čia pat duoti atsakymą: aukščiau svarstytas, labiau nei keistas vedamasis, užvardytas "Ar leidžiame kitiems tą, KĄ SAU LEIDŽIAME?" tilpo lietuviškoje spaudoje. Taip, lietuviškos išeivijos spaudoje. Tai buvo 1987 metų sausio 8 dienos DRAUGO vedamasis. Pasirašytas "a. j. z." Deja apie jį tuo tarpu neturiu žinių.

Lietuviškoji spauda menkai pasitar nauja skaitytojams, tuo pačiu nepadedant ir Lietuvos bylai, kai tai patį prašvinkusį didžiosios JAV žinybos skiedalą lieja savuose puslapiuose. Net jei tai įvyktų tik retkarčiais, būtų per dažnai. Šis atvejis dar kartą įrodo, jog per daug mūsų žurnalistų, gal net patys to neįsąsdami, yra persisunkę "liberalinio" Establišmento žinybos tvaiku, be jokios, ar tik menkos, atsvaros iš dešinės spaudos. Parodykite lietuvių žurnalistą ar veikėją, besiramstantį vien tik NEWSWEEK, TIME, U.S.N. & W.R., N.Y. TIMES, L.A. TIMES, WASHINGTON POST, CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, CHICAGO TRIBUNE ir save žurnalistais vadinančiais TV tinklų babūnais, parodysiu jums kandidatą į kairiosios internacionalistinės propagandos pastumdėlius. Jis tokios propagandos neprarys, žinoma, jeigu ant jos bus aiškus Kremliaus antspaudas, tačiau net apsilaižys prarijęs, jei tokia propaganda bus pamasinta "visų pripažinta" Vakarų spauda.

Po tiekios išeivijos metų tai gali būti paaiškinama tik didžiuli intelektualiniu nesąžiningumu. Toks "žurnalizmas" yra ne tikrai neatleistina tingaus intelekto prabanga, bet tiesiog kriminalinis nusikaltimas prieš tiesą ir prieš laisvės siekiančius pavergtuosius.

PROPAGANDISTŲ NESEKMĖS EUROPOJE

Pernykštė Lietuvos partinių pareigūnų kultūrinė-propagandinė invazija Europoje susilaukė prieštaringo atgarsio. Liuksemburgiečiai, austrai prancūzai, belgai, šiltai sutiko lietuvių ansamblius, solistus, dailininkus

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos š.m. sausio mėn., 18 d. surengtame Klaipėdos Krašto atvadavimo metinės sukakties paminėjime Čikagoje, kalbą atvadavimo kovų dalyvis, savanoris kūrėjas J. TAMULIS. Prie stalo sėdi jūrų šaulių kuopos pirm. E. VENGIANSKAS.

A. Aleksandravičiaus nuotr.

INDIJA IR PAKISTANAS VĖL ŠIAUŠIASI

J. VILUTIS

Didž. Britanija nuo 17-jo šimtmečio pradžios kontroliavusi bei valdžiusi Indijos rajoną, po 2-jo pasaulinio karo, karinių ir politinių aplinkybių verčiama, turėjo iš ten atsitraukti. Prieš atsitraukdama D. Britanija padalijo tą regioną pagal ten gyvenančias didžiąsias tautas su skirtingomis religijomis, padalijo į dvi valstybes - Indiją, kurioje 83% yra hindų tikybos ir Pakistaną, kuriame 97% gyventojų yra musulmonų tikybos. Bet keliolika milijonų musulmonų liko Indijos ribose.

1947 m. rugpjūčio 15 d. D. Britanija paskelbė abi valstybes nepriklausomomis dominijomis. Tačiau įvairių religijų ir tautybių gyventojų sumaišymas, bei jų kilnojimas padėjo pagrindą Pakistano ir Indijos priešiškumui. O ginčas dėl musulmonų gyvenamos Kašmiro provincijos, liksios Indijos ribose ir Rytų Pakistano-Bengalijos atskilimas nuo vakarinės dalies išsukė net 3 karus.

Tų ginčų ir karų išdavos tokios: 1. Iš Rytų Pakistano su mažu sklypeliu (55,600 kv. m.) vandenyno potvinių užliejamos teritorijos, susikūrė varginga, musulmonų (86%) labai tankiai apgyventa (1,824 gyv. kv. mylioje) Bangladeš respublika su 101.5 mil. gyventojų. Apie 10 milijonų bengalų, prasidėjus karui su V. Pakistanu, pabėgo į Indiją.

2. Vakarų Pakistanas, retai apgyventas (320 gyv. kv. mylioje) liko tik su 99.2 milij. gyventojų 310,000 kv. mylių teritorijoje.

3. Kašmiro prov. 1/3 teritorijos Indija sutiko perleisti Pakistanui, o likusią dalį pasiliko sau.

4. Indija gyventojų skaičiais atžvilgiu virto, po Kinijos, 2-ja didžiausia pasaulio valstybe su 768 milijonais gyventojų.

Indija 1971 m. sudariusi su Sovietų

tu S-ga 20-ties metų draugiškumo sutartį, šiltai su Sovietais santykiujama. O nusilpęs Pakistanas, iš 3-jų pusių - Indijos, Sovietų okupantų Afganistano ir religiniai fanatiško Irano apsuptas, šliejasi prie vakariečių bloko ir yra stipriai JAV remiamas.

Šiuo metu santykiai tarp Indijos ir Pakistano yra įtempti dėl kitų priežasčių. Šių kraštų santykius labai drumsčia sikh'ai, kuriuos Pakistanas palaiko. Tai nedidelė, konservatyvi ir labai karinga tautelė, gyvenanti Indijos šiaurinėje valstijoje - Punjab, prie Pakistano. Sikhų santykiai, kai ministeris pirmininkė Indina Gandhi 1984 m. pasiūstas karinis dalinys įsiveržė į sikhų didžiąją šventovę, kur jų ekstremistai laikė savo ginklus.

Religiniai sikh'ai tai palaikė jų šventovės išniekinimu. Tų pačių metų spalio 31 d. du sikh'ai - asmeniškai Gandhi sargybiniai jį nužudė. Kilo didelės keršto riaušės. Įniršę indai nužudė apie 1000 sikhų. Juos lengva pažinti, nes vyrai yra barzdėti ir dėvi turbamus.

Nors tvarka buvo atstatyta, bet geri santykiai tarp sikhų ir indų nebe grįžo. Praeitų metų rudenį (spalio mėn.) sikhų ekstremistai kėsinosi nužudyti važiuojantį Indijos ministerį pirm-ka Rajiv Gandhi. Žuvo jo 3 sargybiniai, bet Gandhi liko gyvas. 1986 m. buvo užmušta apie 700 žmonių; šiemet jau žuvo per 50.

Šiuo metu Indija ir Pakistanas garsiai žvangina ginklais. Indija sutelkė prie Pakistano sienos didelį skaičių kariuomenės, neva manevrams. Pakistanas irgi traukia savo pulkus prie Indijos sienos. Bet kariniai ekspertai teigia, jog karo veiksmų nei viena pusė nesiriz pradėti. Jų "dėdės" neleis.

Indijos Konstitucijos dieną 38 m. sukakties paradas. Raj šaulių pulko ūsuoti kariai parado uniformomis, su "vėduoklėmis" prie kepurėlių žygiuoja pro estradą.

bet nesusižavėjo propagandistais. Kai kurios vyriausybės paprasčiausiai atsisakė suteikti ypatingų privilegijų vilniškiams aparčikams. Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis pirmininkas Ramojus Petruskas taip skundžiasi "Literatūros ir Meno" gruodžio 13 d. numeryje:

"Kai kurių valstybių oficialūs šauksniai, priešiškos mums partijos ir organizacijos retkarčiais ban-

dydavo sutrukdyti mūsų pasirodymus. Būta ir išpuolių spaudoje, ir tiesiog grubių provokacinių akcijų. Italijos vyriausybinių šauksnių stengėsi apriboti mūsų oficialios delegacijos veiklą, bandyta trukdyti mums per Austriją vykusias dienas. Panašūs dalykai privertė mus atsisakyti kelionių į Australiją, Naująją Zelandiją, Šveicariją."

(Nukelta į 4 psl.)

The Birch Log

Deficitai Ir Infliacija

JOHN F. McMANUS

Belmont, Mass. - Nesenai girdėjau tvirtinimą, kad deficitai pasiekė ti Reagan'o Administracijos (daugiau kaip \$1 trilijonas laike šešių metų) nėra labai didelė problema, nes infliacija yra mažesnė negu 4 procentai. Gal tai yra pakartojimas ką Prezidentas sakė ar išreiškė, bet jis kalba apie tai ką reikėtų vadinti "kainos infliacija" ("price inflation"), padėtis kai kyla gaminių ir patarnavimo kainos. Sumaišymas kainos infliacijos su "valiutos infliacija" ("currency inflation") dabar yra taip labai praplitęs, nelyginant lyg tai būtų iškalta akmenyje. Net naujieji žodynai nesugeba nurodyti ši visiems svarbų skirtumą.

Kodėl Tikslai Keturi Procentai?

Bet atkreipkime dėmesį į dalyką iš keltą Reagano apgynėjo. Palyginus su 12 procentų kainų kilimu, ką mes visi išskendėjome Carter'io metais, keturi procentai atrodo labai mažai. Bet metinis keturių procentų kainų kilimas 1971 metais valstybėje taip sujaudino, kad Prezidentas Nixon'as įvedė klaidingą sprendimą algt ir kainų kontrolę biznui ir industrijai.

Kodėl paskutinių šešerių metų didelis deficitas neprievadė prie milžiniško kainų kilimo, kaip kad daugelis tikėjosi? Atsakymas galima rasti atsižvelgiant į tai, koku būdu šitie deficitai yra finansuojami. Ar deficitas yra padengiamas skolinant iš esamų santaupų, ar jis yra padengiamas skolinant naujai išleista valiuta? Naujai išleista valiuta žemina valiutos vertę ir yra priežastis kainų kilimo.

Iš tikrųjų federalinė valdžia naudoja abi priemones. Pagal ekonominę patarėją Dr. John Robbins, ši administracija "šurbia užsienio santaupas ir apie 80 procentų vidaus santaupų." Jo nuomone dabartinės mūsų lėtos ekonomijos priežastis yra nukreipimas tiek daug santaupų nuo privatinio investavimo (ekonominio augimo) deficito finansavimui (nėra augimo ir prisideda palūkanų našta). Nors naujai išleidžiama valiuta dabartiniu metu nėra mūsų didelė problema, bet

mus ištiks kuomet santaupų šaltinis negalės toliau patenkinti godų valdžios apetitą.

Kreipimasis Į Užsienio Skolintojus

Taiigi dėl to administracija kreipėsi į užsieniečių santaupas, kita, taip vadinama išeitis, kuri yra pilna pavojaus. Jei užsienio vadai investuoja į Amerikos industriją, kad gauti palūkanas, tai jie gelbsti Amerikos ateities statybai. Bet, jei šitie užsienio skolintojai finansuoja valdžios švaistymą, tai gali baigtis tuo, kad jie kontroliuos mūsų valdžią. Investavimo analistas Jim Rogers pastebi:

"Mes tapome 1985 metais pirmą kartą nuo 1914 metų įsiskolinusia valstybe. Mes turėjome 107 bilijonus dolerių užsieninių skolų 1985 metų pabaigoje. Pabaigoje 1987 metų mūsų užsieninė skola bus didesnė už sumą užsieninių skolų visų valstybių, esančių į pietus nuo Rio Grade upės. Sudėkite Meksikos, Argentinos, Brazilijos užsienio skolas ir rasite, kad jų skolos nėra taip didelės, kaip kad Jungtinių Valstybių. Aš manau, kad tai yra kryptimas į didelę katastrofą."

Taip pat, deficitai nemažėja. Amerika daro savižudybę ir tie, kurie labiausia kentės yra jaunimas, kuris visiškai nieko negali sakyti apie dabartinės generacijos milžinišką išlaidumą. Didžiulis įsiskolinimas reikės apmokėti jų darbo vaisiais, ir galimas laisvės netekimas.

Ką Reikia Daryti?

Valdžia neturi daugiau įsiskolinti. Atsisakyti net socialinio aprūpinimo, kad nebūti toliau į skolą. Tuomet pradėti skolą mokėti. Tie, kurie leidžia skolai susidaryti neturėtų tai palikti jaunajai kartai.

Pagaliau vėl raginti taupyti. Mūsų taupymų lygis yra 2 procentai; Japonijos yra 22 procentai; ir Singapūro yra 42 procentai. Žmonių taupymo rezultatas yra investavimas į industriją ir ekonominis augimas - tol kol valdžia nesuryja jų santaupų.

© 1987 The John Birch Society Features

USPS 301 580
Laisvoji Lietuva

2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS
Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by
LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Subscription Rates: \$ 15, annually in Canada \$ 15, Single
copy 50 c.

Postmaster: Send address changes to the Laisvoji Lietuva

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS. Įgaliota leidėja ir administratorė Ona Šimkuvienė. Redaktorius Morkus Šimkus.

Redakcinė kolegija: Marijus Blynas, Vilius Bražėnas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jonas Kunca, Stepas Varanka, Juozas Vilutis, Jonas Virbalis, Juozas Žemaitis, Povilas Žickus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi, gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

NENAUDOJAMAS GINKLAS

Dr. JONAS KUNCA

Vietoj kartoti istorinę Vasario 16-tos reikšmę, panagrinėkim, ar mes čia ir dabar esame išsėmę visas galimybes kovoti už mūsų tautos ir valstybės laisvės atgavimą?

Kultūrinis išeivijos darbas ribojasi vaikų darželių, lietuviškų mokyklų ir lietuviško spausdinto žodžio išlaikymu. Rezultatai nėra labai džiuginantys. Labai mažai jaunimo yra išmokę gerai mūsų kalbą, o spauda silpnėja, nes jos skaitytojai greitai mažėja.

Kad išlaikyti kuo didesnę skaičių ne tik gerai kalbančių lietuviškai, bet ir turinčių lietuvišką dvasią, reikėtų skubiai bent padvigubinti mokinių skaičių lietuviškojo gimnazijoje Vokietijoje teikiant stipendijas ir verbuojant mokinius visuose kraštuose. Tai būtų pozityviausias mūsų suakotų sumų panaudojimas.

Likusi kultūrinė veiklos dalis, kaip minėjimai, suvažiavimai ir baliukai yra jau antros eilės darbas.

Diplomatinė-politinė veikla yra vėdama per santykių užmezgimą ir palaikymą su Vakarų politikais ir valdžios įstatais. Dėka šio darbo Lietuvos klausimas dar nėra visiškai pamirštas. Taigi reikia šią veiklą tęsti. Tik mūsų viltys dėl to turi likti realumo ribose: Vakarai tarptautinėje plotmėje neišvengs Rytų Europos nei Lietuvos klausimo, kol jie patys nenuspręs rimtai pasipriešinti rusų užmačiom. O tokiam Vakarų elgesio pasikeitimui yra būtinas Maskvos vedamos politikos supratimas. Prie to galėtumėm ir privalėtumėm prisidėti.

Išnaudojimas pasitaikančių progų (vienos akcija) ar pačių iniciatyva su ruošų (kelionė Baltijos jūroje) yra naudingos. Tik tokia veikla yra ne nuolatinė, pasireiškianti kas porą metų ir gana brangi.

Dėl nesusipratimų priežasčių beveik visiškai neišnaudojam patį pigiausią ir kartu patį veiksmingiausią ginklą Lietuvos bylai ir Lietuvos vardui kelti svetimtaučių spaudoje, kuri yra skaitoma plačių masių ir labai paveikia į jų galvoseną. Gėl politikai stengiasi pataikauti rinkėjams. Jie savaime veiks taip, kaip nori masės.

Spaudos įtakingumą patvirtina karo nusikaltėlių medžioklės klausimas Australijoje. Ypatingai medžioklės iniciatoriai buvo apšmeižę Lietuvą ir lietuvius mėginant daryti spaudimą į Australijos valdžią.

Mūsų ir kitų Rytų Europos išeivių veiksniai pasitenkino, su maža išimtimi Melbourne Apylinkės Valdybos,

siųsdami pareiškimus valdžios įstatai, nes valdžia skubiai paskyrė Mr. Menzies dalykui nagrinėti ir šis nusprendė, kad yra reikalingi ištirti ir nuteisti tokius karo nusikaltėlius.

Bet tuo pačiu metu spaudoj buvo pravesta plati akcija prieš pasenėjusių problemų kėlimą Australijoje, prieš etninių grupių viešą visai nepagrįstą šmeižimą. Buvo iškeltas pagrindinis tokios iniciatyvos klastin gumas, pagal kurį būtų ieškomi ir teisiami vien nusikaltę prieš žydų tautybę žmones, bet paliekami ramybėje enkavedistai, išžudę 60 milijonų ne žydų toj pačioj Rytų Europoj.

Tos spaudos akcijos pasėkoje stauga pasibaigę vieši šmeižtai, valdžia pradėjo delsti suabejojus dėl galimų neigiamų pasekmių ir net patys žydai pasijuto esą be jokios visuomenės paramos, kaip rašo Prof. Bill Rubinstein: "Even more disturbing is the fact that the prosecution of Nazi war criminals here seems not to enjoy consensual support within the wider community. this may be the first time in decades that Australian Jewish community seems to be genuine ly in a minority position..."

Dar neišku, kuo viskas baigsis, bet spaudos įtaka yra neužginčijama. Jei Australijoje minėta medžioklė būtų išspresita kitaip negu USA, tai tik dėka laiškų ir straipsnių australų spaudoj.

Čia tik pavyzdys spaudos veiksmingumo, kurį turėtumėm panaudoti svarbesniams reikalui. Lietuvos klausimo judinimui ir kartu Vakarų budinimui. Asmeniškai girdėjau iš kai kurių mūsų veiksmų, kad tai yra neįmanoma, kad nėra tinkamų žmonių. Nėra nieko neįmanomo, tik reikia mėginti ir stengtis!

Ypač mūsų VLIK-as, turis savo žinioje nemažus fondus, galėtų paskirti kokį 10.000 dolerių Lietuvos reikalo kėlimui svetimojo spaudoj, surasti tinkamus asmenis tam darbiui, kurie ne vien patys rašytų, bet įtrauktų kitų kraštų žurnalistus ir mums naudingų straipsnių rašymą. Turėtų būti paskirta metinė premija už geriausią straipsnį svetimtaučių spaudoje mums rūpima tema. Tas skatinčiųjų naujų dalyvavimą šitame darbe.

Minėdami šią Vasario 16-tą turėtumėm pasiryžti, po 45 neišnaudotų metų, pasinaudoti galimybe, o gal ir šiuos metus paskelbti užsienio spaudos vajas metais, o blogiausiu atveju įsteigti specialų fondą tam naudingam reikalui.

LENKAI LIETUVOJE IKI 1939 M. IR DABAR TIKROVĖJE

JONAS PRUNSKIS

Dažnai spaudoje apie lenkus paduodamos netikros žinios. Vieni rašo apie lenkus prisiskaitę senų kalendorių ir iš noro rašyti, nors ir gerai nežino, kiti rašo apie lenkus rusų sukotos propagandos apgauti. Aš čia rašysiu apie lenkus pasiremdamas asmeniniais kontaktais su jais, nes dirbdamas Veterinarijos Departamente buvau kilnojamas, kur labiau reikia. Taigi, dirbau Vilniaus krašte, Utenos Zarasų, Kauno, Kėdainių, Raseinių apskr. Čia pateikiu faktus mano patirtus lankant lenkų ir bendrai gyventojų ūkius tose vietovėse ir su jais išsikalbant kelionėje ir prie vaišių stalo.

Pirmiausia apie Vilniaus krašto lietuvių ūkininkus. Jų daug apvažiavau 1940 m. pirmaisiais mėnesiais dirbdamas Dukšto rajone. Vilniaus krašte lietuvių ūkininkai sudarė 90%. Lietuviai ūkininkai Vilniaus krašte nebuvo skriaudžiami. Jie turėjo kalbėti lenkiškai tik valdinėse įstaigose. Jų ūkiai atrodė maždaug kaip Lietuvoje. Jie turėjo užtektingai gyvulių ir grūdų, o į miestą atėdavo nebologai apsirengę. Užėję rusai 1940 metais suėmė lietuvių vilniečius veikėjus, atėmė jų žemes ir jų grūdus pyliavų formoje, o 1945 m. sunaikino rusai ir Vilniaus kraštą jį išdalydami: didžiąją Vilniaus krašto dalį atidavė Gudijai,

Suvalkų trikampį priskyre Lenkijai, o likusią dalį su Vilniumi rusai pasilikė sau, taip kaip ir visą Lietuvą. 1945-1950 metais Vilniaus krašto sodybos buvo išgriautos ir suvartyti kolchozus.

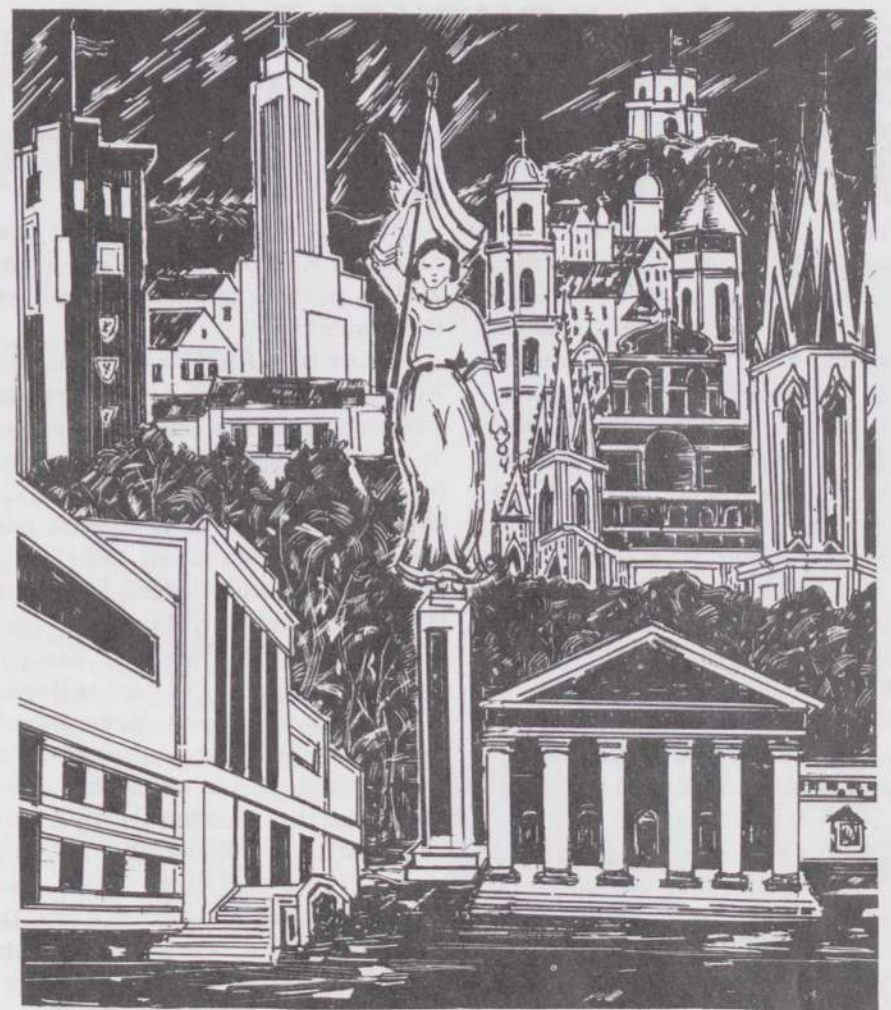
Zarasų, Utenos, Ukmergės apskrityse 1938 m. radau ten dirbdamas daug aplenkėjusių lietuvių. Daug senesnių žmonių nemokėjo lietuvių kalbos, bet jie ir lenkų kalbos gerai nemokėjo - kalbėjo lenkišku žargonu. Skaityti mokėjo tik iš lenkiškų maldaknygių. Lenkiškų laikraščių skaitė gal tik vienas kitas - dauguma jokių laikraščių neskaitė, tačiau visi leido savo vaikus į lietuviškas mokyklas. Užėjus rusams į Lenkiją repatrijavu labai nedaug. Seniams išmirštant jau nimas atlietuvėjo. Jie politikoje nemėgė lyvavo iki 1939 m. galimo konflikto su lenkais metu jie Lietuvai vargo nebūtų sudarę. Būdamas senesni Lietuvoje, pravažiavau pro ten ir susirašinėdamas su draugais kilusiais iš ten, laikau čia patiektais žinias teisingas.

Dirbdamas Kėdainių, Kauno ir Raseinių apskrityse radau daug ten aplenkėjusių ūkininkų. Jie visi gerai kalbėjo lietuviškai, daug ūkininkų buvo gerai prasilavinusių ir lankusių lenkų mokyklas. Jų vadai dauguma buvę universitetuose ir daug kas skaitė lenkų spaudą. Buvo gerai organizuoti, rengė lenkiškus vakarus, gegužines, susirinkimus. Jie galimo konflikto metu su Lenkija būtų lenkų pusėje ir būtų pogrindy jai padėję. Apie 85% tų aplenkėjusių lietuvių paskelbus repatriacijai į Lenkiją ten persikėlė, taip kad man lankantis neseniai Lietuvoje ir nuvykus pasižiūrėti tų apylinkių ra dau beveik išstius kaimus tūščius repatrijavus jiems į Lenkiją. Jų repatriaciją Lietuvai gerai, tik galia, kad jų dalis giminių, kurie save laikė lietuviams irgi repatrijavu su jais.

Vilniuje buvau nepriklausomybės laikais ir pora kartų dabar. Paskelbus į Lenkiją repatriacijai iš Vilniaus apie 87%-92% lenkų išvažiavo, jie ten gavo vokiečių ūkius, namus, įmones. Paskelbus 1946-1950 m. priėmė ūkių vertimą į kolūkius į Vilnių lenkų šiek tiek pribėgė iš ūkių. Tačiau jų Vilniuje daug nėra. Koks lenkų procentas yra Vilniuje sunku pasakyti. Rusų statistika kiršinimui lietuvių su lenkais visada paduoda daugiau lenkų ir mažiau lietuvių, rusų ir gudų negu tikrovėje yra. Man lankantis Vilniuje patekau į lenkiškas pamaldas - jų buvo nuostabiai nedaug, toje pačioje bažnyčioje buvau lietuviškoje pamaldose - buvo pilna įvairaus amžiaus lietuvių. Tas duoda su prasti, kad lenkų Vilniuje daug negali būti. Nesinaudodamas rusų propagandine statistika, bet iš mano surinktų duomenų lenkų skaičius Lietuvoje mažėja, gudų ir rusų didėja. Lenkų legalai ir nelegali repatrijacija po truputį vyksta ir dabar. Dalis lenkų vedybomis sulietuvėja, sugudėja arba surusėja. Iš Lenkijos lenkai į Lietuvą apsigyventi nevažiuoja. Mokyklų lenkiškų Lietuvoje yra apie 55. Kita tiek yra mokyklų, kur lietuviškose mokyklose lenkai turi 2 pamokas savaitėje lenkų kalbą.

Rusai viską daro, kad lietuvių ir lenkų tautas kiršintų ir nenori jų bendradarbiavimo. Dažnai rusai skleidžia gandus prieš viena kitą, o tie rusiškai gandai ataidi ir užjūriuose. Vienas iš sėkmingiausių tai, kad atsietačius nepriklausomai Lietuvai lenkai ją arba jos dalį užims. Tie rusų gandai pasiekia kartais ir mus. Šie rusiški gandai lietuviams žalingi: 1) jie mažina lietuvių kovingumą dvasi Lietuvos laisvei atstatyti. Tie rusiški gandai yra priešingi 16 Vasario nepriklausomybės Akto, kuris deklaruoja neprik. Lietuvos atstatymą. 2) Šie gandai pratina prie rusų okupacijos ir moko būti rusams geresniems. 3) Šie rusiški gandai gadina lietuvių santykius su lenkais, kad niekuomet neįvyktų lietuvių-lenkų "žalgiris" prieš rusus. 4) Tie rusiški gandai nuvertina dr. Basanavičiaus ir dr. Kudirkos raštus, kurie yra nukreipti prieš okupantus rusus. Kaip iš tikrųjų yra su lenkų pavoju, apie kurį mūsų tautiečius rusai gsdina?

Lenkų pavojus Lietuvai buvo iki 1939 metų; nuo to laiko praėjo apie 50 metų lenkų pavojus Lietuvai netik kad sumažėjo, bet pranyko visai. Lietuva yra okupuota ir naikinama rusų. Sov. Rusija daro viską, kad Lietuva nebeprisikeltų. Rusai jau sunaikino vieną ketvirtadalį lietuvių. Praėjo jau 50 metų rusų okupacijos, o išsilavinimas nei kiek neatrėjęs. Mes siekiame nepriklausomos Lietuvos. Gali Lietuva rusai sunaikinti taip, kaip ji padarė su Ukraina, Gudija ir eile Azijos valstybių. Kam mums klausyti rusiškų gandų apie lenkų pavojų Lietuvai, kad Lietuva yra mirtiname pavojuje dabar - rusų okupacijoje. 16 Vasario Akto ir Basanavičiaus bei Kudirkos raštai kalba apie Lietuvos laisvės atstatymą ir iš rusų

LIETUVOS VIZIJA

Juozo Bagdono grafikos kūrinio reprodukcija

LIETUVOS GENERALINIO KONSULO NEW YORKE, ANICETO SIMUČIO, ŽODIS

Į LIETUVĄ LAISVOSIOS EUROPOS RADJO BANGOMIS, MININT NEPRIKLUSOMYBĖS ATSTATYMO PASKELBIMO SUKATĮ.

Brangūs broliai ir sesės pavergtoje Tėvynėje,

Lietuvos laisvės medelis, Vasario 16-sios Aktas, buvo aplaistytas kraujo aukomis nuo pat jo užuomazgos Vilniuje 1918 metais ir tebeleistomas iki šių dienų. Geriausių mūsų tautos sūnų aukų pareikalavo to laisvės medelio gynimas nuo vokiečių, bolševikų ir lenkų.

Šiaip taip apsigynę nuo priešų pradėjome progresuoti visose nepriklausomos valstybės gyvenimo srityse su negirdėtu entuziazmu. Bet neilgaitudžiaugėmės. Išliko nauji pavojai iš dviejų totalitarinės sistemos galybių. Anot vieno mūsų poeto taiklių žodžių - viens raudonas kaip šėtonas, kitas rudas kaip šuva.

Ir štai tos dvi totalitarinės galybės susitaria 1939 metais rugpjūčio mėnesį Molotovo-Ribbentropo paktą pasidalinti jų kaimynystėje esamu grobiu. Seka 1940-ųjų metų sovietinės Rusijos invazija ir okupacija. Prasideda mūsų tautos istorijoje negirdėtas areštų ir trėmimų teroras, išprovokavęs 1941-ųjų metų birželio mėnesio visuotinę tautos sukilimą prieš raudonąjį okupantą. Ir vėl Vasario 16-sios laisvės medalis gausiai laistomas mūsų tautos sūnų krauju. Mūsų nelaimė išsivadavimas iš raudonojo okupanto buvo tik trumpalaikis, nes jo pėdomis atslinko rudas okupantas. Prasideda mūsų jaunimo gaudymas nacių karo mašinai ir vergų darbams Vokietijoje.

Ir štai 1944 metais Raudonoji Armija vėl grįžo atsiimti grobio, kurį Hitleris 1939 metais oficialiai buvo užrašęs Stalinui už antspauduodamas Ribbentropo-Molotovo paktą. Tauta gynėsi beviltiškoje kovoje daugiau kaip dešimtį metų, bet toje kovoje buvo palikti vieni vienai.

Iš tolo stebinčiam gali atrodyti, kad 46-šis metus svetimųjų okupacijose išgyvenusi tauta apsiprato su padėtimi. Bet Jūs pavergtoje Tėvynėje ir mes laisvame pasaulyje žinome, kad taip nėra ir niekada nebus.

Kiekviena svetimųjų okupacija tautai yra sunki, bet ji yra neįmanomai sunkesnė kai paties okupanto santvarka savoje valstybėje yra paremta melu, valdančiųjų sauvale, brutalia prievarta ir visišku nesiskaitymu su žmogaus teisėmis. Lietuvių tauta savo prigimtini yra Vakarų kultūros tauta, kuriai jėga primestas dusinantis sovietinis režimas yra nepakeliamas.

Mūsų Vakarų kultūros mentalitetui yra visiškai svetima ir nesuprantama tokia sistema, kurioje diktatoriai vadinama demokratija, svetimų kraštų kaip Lietuvos ar Afganistano

išlaisvinimą. Dabar lenkų pavojus Lietuvai nėra. Jeigu po 70 arba 100 metų atsirastų lenkų pavojus Lietuvai tuo rūpintis lietuvių naujos kartos. Tie visi rusų gandai apie lenkų pavojų Lietuvai yra lietuviams apgauti ir nukreipti nuo tikro priešo Sov. Rusijos.

okupacija vadinama išlaisvinimu, tikinčiųjų persekiojimas vadinamas religine laisve, priešingos komunistų partijai ar valdžiai nuomonės išreikšimas skaitomas valstybės šmeižtu ir baudžiamas kalėjimu, noras išvykti ir gyventi nekomunistiniam krašte laikomas valstybės išdavimu. Tokia melu ir pasaulinės revoliucijos iliuzijomis paremta santvarka buvo ir amžinai liks svetima lietuvių tautai.

Lietuvos gyventojams atimtas bet koks protesto balsas, todėl už juos turi kalbėti laisvajame pasaulyje gyvenantieji broliai. Jei Lietuvos gyventojai turėtų bent minimalias teises, tai griežčiausiai protestuotų prieš tokios pabaisos kaip branduolinės jėgaines Ignalinoje statymą, kuri pavojinga ne tik lietuvių tautos egzistencijai, bet ir kaimynams šiaurėje, pietuose ir skandinavams anoj pusėj Baltijos jūros. Argi Lietuvai tokia pabaisa reikalinga?

Jeigu Sovietų Sąjungos vadai gerbtų savo tarptautinius išpareigojimus pasirašytomis sutartimis ir jų laikytųsi, tai šiandien tikrai nebūtų Lietuvos okupacijos, nebūtų Afganistano invazijos, nereikėtų beprotiškai ginkluotis tuo skurdinant ir spaudžiant savo gyventojus.

Visa žmonijos istorija išmarginta kovomis už laisvę prieš pavergėjus. Maža mūsų tauta irgi palaiminta dvasios galiūnais, kurių vieni padėjo savo gyvybes ant tautos laisvės aukuro, o kiti dabar aukojasi ir kenčia kovodami už tiesą ir prigimtas žmogaus teises. Švęsdami nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo 69-rių metų sukaktį juos visus pagarbiai prisimename, tauta jų niekad neužmirš.

Šiandien jau ir patys Kremliaus valdovai pripažįsta, kad ta slėgianti politinė santvarka privedė valstybę prie kultūrinės ir ekonominės stagnacijos. Nebe paslaptis, kad tos santvarkos nuožniausias palaikytojas Stalinas su savo sėbrais daug klaidų pridarė. Tarpe tų klaidų yra ir Lietuvos okupacija. Pats laikas pradėti klaidų atitaisymą netik reformomis stagnacijos slėgiamej vidaus santvarkoj, bet ir tarptautinėje arenoje. Istorijos ratai lėtai sukasi, bet mes tikime, kad lietuvių tautai padarytoji skriauda su laiku bus atitaisyta. Lietuvos vardas tebėra gyvas tarptautinėje plotmėje, lietuvių tauta vis daugiau draugų suranda. Nežiūrint kokia melo skraiste okupantas bedangstyti savo piktus darbus mūsų tautai, nežiūrint kaip tą beslėptų po geležine uždanga, laisvasis pasaulis vis plačiau apie nenormalią Lietuvos okupacijos padėtį sužino. Tas duoda vilčių, kad su laiku 1918 metų Vasario 16-sios Akto deklaruota tautos valia vėl įsikūns.

Tarptautinėje arenoje Lietuva tebėra de jure nepriklausoma valstybė. Belieka tik atstatyti de facto padėtį.

KINIJA KRYŽKELEJE

Šalti, buržuaziniai vėjai neseniai paputė komunistinėje Dengo Kinijoje. Po verkšmingos savikritikos iš kompartijos pirmininko pareigų pasitraukė Hu Yaobang. Pats dargas, pastatęs Hu į aukščiausios partijos pareigas, spaudoje ir radijo bangomis pikta puolė tuos vadus, kurie per ekonominės reformas ir valstybės modernizavimą sukėlė liberalines liaudies nuotakas, ypač jaunimo tarpe. Imta laukti kažkio liberalizmo ir kažkokių politinių reformų. Dengas užtikrino, kad liaudies diktatūra nesilpnės, partijos valdžios monopolis toliau liks, kur buvo, - proletariato tvirtose rankose.

Tuo po Dengo pareiškimo, sausio 12 iš komunistų partijos buvo išmestas Hefei universiteto vicerektorius, netekęs turėtų pareigų. Išmestas ir rektorius. Jiedu apkaltinti bandymu pasitraukti iš socialistinio kelio. Partijos narių kortelių neteko du garsūs rašytojai, žurnalistai, valdžios propagandos skyriaus pareigūnai. Pekine atsilankęs japonų valdančios liberalų partijos gen. sekretorius iš paties Dengo sužinojo, kad jaunimo jis nekaltina dėl buvusių demonstracijų ir neramumų. Kalti esą jaunųjų vadovai ir auklėtojai. Liberalinio nukrypimo ir buržuazinių klaidžiojimų Kinijoje nebūsią, kol jis gyvas. Pirma mums grėsė kairioji srovė, o dabar ėmė grąsinti dešinieji, paaiškino Dengas Japonijos svečiui.

Komunistinėse šalyse, kai iš valdžios išmetamas pats vyriausias partijos vadas, laukiama didelių pasikeitimų. Paprastai, tie vyriausieji vadai lieka valdžioje, kol Dievulis juos pasišaukia. Niekas neišmetė Stalino, Brežnevo, Andropovo ar Černenkos. Jie patys pasitraukė. Maskvoje paskutinis iš metimas buvo Chruščiovo. Kinijos valdžioje propaganda irgi aiškino, kad pirmininkas Hu susirgo ir "buvo pervargęs", todėl teko jį pakeisti kitu.

Dengas savo smarkios pareiškime tvirtino, kad Kinijos "keturiuos modernizacijos" ir biznio ryšiai su Vakarais toliau bus tęsiami, tačiau nebus toleruojami partijos puolimai ir jos valdžios monopolis.

Dabar Kinijos stebėtojai laukia rudens planuojamo Kinijos komunistų partijos kongreso. Čia vėl tikriausia iškils ne tik ekonominių bet ir politinių reformų klausimai. Gerai informuoti kinų sluoksniai kalba, kad buvęs pirmininkas Hu buvo gan abejingas Dengo ekonominėms reformoms ir ne buvo joks "buržuazinis bendrakeleis".

vis", o valdžios organizuotos demonstracijos plakatuose tvirtino, kad Hu yra blogesnis už "keturių gaują".

Susirūpinę visi tie politiniai ir ekonominiai Kinijos vadai, kurie savo pozicijas pasiekė pirmininko Hu dėka jų įtaka sumažėjo.

Niekas tikrai nežino, kas bus toliau Kinijoje yra komunistų konservatorių, kuriems nepatinka jokios reformos. Su tokiais šaknis partijoje ileidusiais biurokratais susidūrė ir sovietų Gorbachiovas. Šis tačiau yra žymiai jaunesnis, dar turi laiko plėsti savo įtaką ir siekti savo tikslų. Dengas tačiau to laiko daug nebetrūki. Jis jau 82 metų ir kelis kart yra užsiminęs, kad po šių metų kongreso jis nori pailsėti, daugiau laiko pašvęsti darbei savo sodelyje. Jei jis tikrai pasitrauks ši rudens, Kinijoje galima laukti dar aršesnės kovos tarp konservatorių ir reformų šalininkų. Konservatoriai norėtų pasukti laikrodį atgal ir dar sustiprinti centrinį planavimą, kuris Dengo laikais užleido vietą šokiui tokiai "privatizacijai", ypač žemės ūkio srityje.

Tarp senos linijos šalininkų įtaką gavęs ilgametis Pekino burmistras, Dengo pakeltas į Liaudies kongreso pirmininkus, Peng Zhen, 85 metų amžiaus. Jis pradėjo aktyviai reikštis spaudoje, kalbėti televizijoje apie reikalą išlaikyti visuose valstybės reikaluose pilniausią partijos kontrolę. Jam pritaria buvę partijos pirmininkai Mao Tse Tungo asmeninis sekretorius dabar irgi 82 metų amžiaus. Jis tvirtina, kad vyriausybė per daug atidavė duris užsienio kapitalui, visokiems investuotojams, kurie tik apiplėšia kinų liaudį. Tokioms kalboms daug kas linkęs pritarti. Labai populiari užsieniečių kaltinti dėl įvairių nepasisekimų ir "dvasinio teršimo".

Tarp grynai politinių priekaištų yra daug ekonominių abejonių. Kaimiečiai, gavę daugiau laisvų, daugiau iniciatyvos, pradėjo auginti mažiau javų arba ėmė juos šerti kiaulėms, nebepristatydami pakankamai grūdų valstybei. Už kiaulieną ūkininkai gauna daugiau pajamų, negu už grūdus. Kritikai sako, kad greit liaudis nebeturės duonos, nors kiaulienos kaina jau nukrito. Javų kaina vis dar nustatoma valstybės, o už kiaulieną augintojai gali prašyti ir gauti kiek nori, pagal paklausos reikalavimus.

Galimas daiktas, kad Dengas ir kiti Kinijos vadai ras pragmatiską kelią iš dabartinių sunkumų. Tas gali pa-

aiškėti ši rudenį. Šiuo metu kinų spauda lyg pasuko šiek tiek atgal nuo entuziazmo viską valstybėje reformuoti ir "senus, išbandytus" kelius. Dažnai pabrėžiami keturi kardinaliniai principai. Jie yra: socialistinis kelias, liaudies diktatūra, komunistų partijos vadovybė ir Markso-Lenino-Mao idealai. Tie principai nesiderina su Dengo pradėtomis ekonominėmis reformomis. Atsirado prieštaravimų tarp kontroliuojamų ekonomikos šakų ir "laisvintų". Maisto Kinijoje staiga atsirado per daug, kada dviračių, siuvimo mašinų ar televizijos priimtuvų, kaip stigidavo, taip toliau stinga.

Libano įkaltai

JAV vyriausybė pagaliau griežtai įspėjo savo piliečius, kad važinėjimas į neramų Libaną yra asmeninis kiekvieno amerikiečio reikalas ir asmeninė rizika. Vyriausybė nebegali niekam garantuoti saugumo ir nesims atsakomybės. Vizų išdavimas visai suvaržytas.

Vos prasidėjus 1987 metams, įkaitų pagrobų Libane, skaičius smarkiai padaugėjo. Iki sausio mėn. ten buvo 14 kalinų, dabar ten jau 26 įkaitai laukia nežinomos ateities.

Svetimšalių grobimas ir kalinimas Libane nėra naujas dalykas. Jau 1984 metais ten buvo suimta 13 užsieniečių, po vieną anglą ir prancūzą, penki amerikiečiai, penki arabai, vienas ispanas. Trys buvo nužudyti, vienas pabėgo, kiti devyni eventualiai buvo paleisti. O 1985 m. tarp įkaitų buvo 15 sirų, 6 prancūzai, aštuoni anglai, du amerikiečiai, keturi rusai, vienas olandas, kanadiečiai, italai, iš viso 42 asmenys. Iš jų penki žuvo, 31 buvo paleistas, o 6 dar kalinami. Perna Libano įvairios politinės, religinės grupės pagrobė 23 žmones, tarp jų 8 prancūzai, 5 anglus. Iš jų 2 nužudyti, vieno likimas nežinomas, vienas išvadotas, du pabėgo. Paleisti 9, o dar tebe laikomi 8. Šių metų įkaitų derlius nemažas. Per vieną mėnesį Libane dingę 11 svetimšalių ir jie visi dar kalinami, grobikams vis didindant savo reikalavimus.

Per pastaruosius ketverius metus Libano teroristai paėmė įkaitais 89 žmones. Įdomu, kad daugiausia buvo pagrobta sirų (17). Po jų eina 16 prancūzų, 14 britų ir 13 amerikiečių. Didžiąją įkaitų dalį buvo paleista, tačiau grobikų rankose dar tebėra 25. Dešimtis žmonių nelaisvėje neteko gyvybės.

Prezidentas Reaganas savo State of the Union kalboje vėl pabrėžė, kad pasidavimas teroristų šantažai tik padidina juos toliau šiuo keliu siekti savo tikslų. Vakarai tačiau šiuo klausimu neturi vienos politikos. Kai kurios vyriausybės daro teroristams nemažą nuolaidą, vaduodamos savo piliečius.

Br. P.

PROPAGANDISTU...

(Atkelta iš 2 psl.)

Dėl panašių priežasčių Vilniaus partiniam aparatui nepavyko "susigiminiuoti" su vienu iš Prancūzijos miestų - Amjenu (Amiens). Pasirodo, kad "miesto municipalinėje taryboje merui komunistui paprieštaraavo socialistai." Anot Petrausko, "dabar mums siūloma susigiminiuoti su Aužė" (?) (Tokie "susigiminiavimai" yra sovietinės infiltracijos ir disinformacijos įrankis.)

"Kultūrinių" gastrolių tikslas tame pačiame "Literatūros ir Meno" numeryje aptarė LSSR kultūros ministras Jonas Bielinis. Pasak jo, Europa "dar labai mažai žino apie Tarybų Sąjungos tautų kultūrinę gyvenimą" ir todėl "atskirų respublikų kultūros dienos žadina smalsumą ir išblaško oficialiosios propagandos iškiepytą klaidingą nuomonę apie Tarybų Sąjungos dvasinio gyvenimo primityvumą." Kultūrinės gastrolių, teigia Bielinis, yra "efektyviausia kontropropagandos priemonė."

Į tą "kontropropagandos festivalį" Prancūzijoje buvo įtrauktas ir Kapsuko (Marijampolės) bažnyčios klebonas Leonas Liašinskas. Anot Antano Drilingos, kn. Liašinskui "reikėjo gerokai paprakaituoti, bandant atskleisti tikrą tiesą" apie Lietuvos katalikus. Tačiau prancūzai ne užsikabino už meškerės. Pasikalbėję su prancūzų katalikų dvasininkais Liašinskas padarė "deja, nelinksmą išvadą: prancūzų kolegų požiūris į bažnyčią ir tikinčiuosius Tarybų Sąjungoje, aišku ir Lietuvoje, mažų mažiausiai naivus, o dažniausiai - iškreiptas ir neteisingas."

Lietuvos meile gyvenusiam, daug širdies ir darbo idėjusiam bedirbant Amerikos Lietuvių Tarybos Valdyboje, ALT-bos Garbės Nariui

A.A.

KUN. ADOLFUI STAŠIUI

mirus, visiems jo artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu su visa išeivija giliai liūdimė.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

LIETUVA JAPONIJOS TELEVIZIJOJE

Prieš keletą metų į Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke kreipėsi vieno iš didžiausių Japonijos televizijos-radio tinklo po pasaulį keliančių filmuotojų grupė, kuri pasisakė, renkanti medžiagą kultūrinei televizijos programai. NHK (Nippon Hoso Kyokai) televizijos tinklas turi savo atstovybes Vašingtone, Los Aneles ir Azijos bei Europos kontinentuose. Į grupės programą įtrauktas ir medžiagos rinkimas apie Baltijos valstybes. Lietuvą toji grupė pasirinko kaip Baltijos kraštų atstovę.

Sutartą dieną į Generalinį Konsulatą atvyko keturių asmenų įgula su savo filmavimo aparatais ir čia praleido visą dieną filmuodama konsulatą darbo eigoje ir rekordavo pasikalbėjimus su Lietuvos generaliniu konsulu. Pasikalbėjimuose buvo apžvelgtas naciškoji ir sovietinė Lietuvos okupacija, JAV-jų ir kitų valstybių okupacijos nepripažinimas ir Lietuvos diplomatinės bei konsularinės tarnybos egzistavimas, jų veikla JAV-se ir kitur. Net Lietuvos trispalvė turėjo būti iškabinta iš penktame aukšte esančio generalinio konsulato lango, kad filmuotojai galėtų ją nufilmuoti.

Kai jau apie šį japonų televizijos bendrovės vizitą buvo spėta užmiršti šių metų sausio mėnesio vidury netikėtai buvo gautas iš Tokio tūlo japono Akito Iida sekančio turinio angliška rašytas laiškas:

"Man padarė didelį įspūdį TV programa, kuri supažindino su jūsų konsulato veikla Jungtinėse Amerikos Valstijose ir pastangas suvienyti lietuvius visame pasaulyje.

Apailestauju, kad Japonijoje nėra Lietuvos Respublikos istorijos japonų kalba. Šioji aplinkybė reiškia, kad jūsų krašto istorijos čia neįmanoma studijuoti. Tad aš norėčiau priėjimo prie Lietuvos Respublikos istorijos anglų ar vokiečių kalbomis. Prašau nurodyti knygas, kurios supažindintų su jūsų krašto istorija."

Šiam Lietuvai susidomėjusiam japonui tuojau buvo pasiūstas dr. Kosto Jurgėlos "History of the Lithuanian Nation" ir kitokios informacinės medžiagos.

LKG

KOMUNISTINĖ SPAUDA APIE LIETUVIŲ AKCIJĄ VIENOJ

Išėjimas lietuvių įnašas į Vienos ESB konferenciją skaudžiai įgėlė Mas kvą ir jos valdininkus Vilniuje. Oficialioje spaudoje pasipylė srautas straipsnių, tradiciniu sovietiniu stiliumi niekinančių ir keikiančių išeivių pastangas.

Jonas Lukoševičius Tiesoje (1986, XI, 13) aiškina, jog Vašingtonas pabaltiečius "išleidžia į areną", kai Vienos konferencija vyksta "pernelyg rimtai." Pasak jo, "misterio Bobelio... vyriausioji vadavimo organizacija... ragina (Europos Parlamento atstovus) kelti Pabaltijo tautų apsisprendimo teisės ir žmogaus teisių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje klausimus." Bet Europos Parlamentas Lukoševičiui nerimta institucija, besirūpinanti "prostitutių teisėmis".

Panašiai žmogaus teisių klausimą traktuoja ir Mindaugas Barysas ("Vienos susitikimas ir kreivi veidrodžiai," Ties a, 1986, XI, 16.) Prieš sovietus demonstruojantis yra amerikiečių apmokami, arba lytiniai iškrypėliai.

Stalinine pagieža persunktas veterano propagandisto Justino Lazausko straipsnis "Nauji neįveikiami pokštai" (Ties a, 1986, XI, 25) Jam nepatinka Austrijos valdžios organai, kuriems "nuolaidžiaujant" į Vieną suplaukė "vaduotojai" ir "perbėgėliai". Puldamas lietuvių-afganų bendradarbiavimą jis tvirtina, kad taikus Afganistano gyventojus žudo ne sovietiniai išbrovėliai, o... afganai. Dergiami Tomas Venclova, Jurijus Orlovas, Kazys Bobelis. Pabaltijo okupacijai pateisinti, Lazauskas cituoja Ruzvelto ir Stalino pasikalbėjimą Teherane 1943 metų gruodžio 1 dieną, tvirtindamas, jog Amerikos "praktiškai žmonės" ir su Pabaltiju pasielgs "ruzveltiskai."

VINCE'S
Flower Shop - Gėlinyčia
DIDŽIAUSIAS GĖLIŲ PASIRINKIMAS:
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR AUTOM
IVAIROM PROGOM
2612 W. 71-st. Street
Chicago, Ill. 60629
778-7400

BALTIC MONUMENTS, INC.
Leonida Kazėnas
ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
SEKMADIENIAIS PAGAL SUSITARIMĄ
2621 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629
Phone 312/476-2882

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES
MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71-st Street Chicago, Il. 60629
Tel. GR 6-2345/46
1410 South 50-th Ave., Cicero Il. 60650
Tel. TO 3-2108/09
Atkėstos automobiliams statyti

"JŪS ESATE PIRMIEJI SU MUMIS"
First Republic Realty, Inc.
Jei norite pirkti ar parduoti nuosavybės rezidencinės ar komercinės paskirties prašome kreiptis pas mus.
Mes aptarnaujame pietų-vakarų ir kitas apylinkes. Informacijos teikiama lietuvių ir lenkų kalbomis.
Malonėkite kreiptis šiais telefonais:
Istaigos: (312) 481-2911
Rezidencijos: (312) 857-7187
RESIDENTIAL-FINANCING
COMMERCIAL-APPRAISALS
Valda Paskus

KOMPIUTERIŲ PAGALBA
NAMŲ PIRKIMAS * PARDAVIMAS * VALDYMAS
* NOTARIATAS * VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
BUTŲ NUOMAVIMAS - INCOME TAX SERVICE
J. BACEVIČIUS-BELL REALTY
6529 So. Kedzie Ave-778-2233

LIETUVOS AIDAI
Radio programa
veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga
511 S. Noltan Av. Willow Springs, IL 60480 (312) 839-2511

KULTŪRINIS POS LAPIS

LAIPTAI / SAVE

APIE ANATOLIJAUS KAIRIO PREMIJUOTĄ NOVELĘ

JURGIS GLIAUDA

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME POETĄ SUKAKTUVININKĄ

Bernardą Brazdžionį

JO 80 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA. LINKIME KUO GERIAUSIOS SVEIKATOS IR DAR DAUG KŪRYBINGŲ METŲ

LAISVOSIOS LIETUVOS Redakcinė Kolegija

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

PER PASAULĮ KELIAUJA ŽMOGUS

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

Buvo draugas šviesaus Apolono,
Buvo brolis jis meilės Safo,
Ir kely begalinės kelinės
Nemačiau aš nuvargusio jo.

Šoko jis, gėrė jis ir dainavo
Su Katuliu Dianos laukuos,
Jam Horacijus šaukė: Bis, bravo!
Krito žiedas nuo vyšnios šakos...

Krito žiedas kaip naktys, kaip dienos,
Kaip gyvenimas visas nukris,
O jis vienas, jis vienas, jis vienas
Praraston praeitin nebegrįš.

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

Eina jis pro karališkus sostus,
Pro muziejus monarchų senų,
Nuo karūnos jų dulkes nušluosto,
Nuo stabų užmirštų akmenų.

Per marias nemarias, per plačiausias
Ir per kalnus vainikais baltais
Nei kelių, nei dienų nesiklausęs
Jis lig Nemuno klonių ateis.

Žengs per girią, kaip eglės ošimas,
Pasipuošęs žiedais kadugių,
Kaip šventosios taurės pilgrimas
Bris per plaukiantį lauką rugių.

Baltas, baltas, kaip vyšnios viršūnė
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

Iš atogrąžų girių žaliųjų,
Kaip vienuoliai suklupę maldos,
Kaip atodūsiai mirt pasmerktųjų
Amžiais amžinas balsas giedos:

- Miršta tautos, vergai, viešpatijos,
Imperatoriai miršta seni,
Miršta žiedas balčiausias lelijos,
Tik tu vienas per amžius eini.

Per upelį, per ežerą gilų
Ir per lapų palaukių gėles,
Iš pakrančių, iš tolimo Nilo
Ir iš tekančios saulės šalės.

"LIETUVIŲ DIENOS"

Lietuviškoje dalyje randama: Martynas Gelžinis. Vlado Bakūno - Klaipėda-Memel. V. Bakūno - Pasi-kalbėjimas su Martynu Gelžiniu. V. B. - Sukaktuvinėkas Martynas Gelžinis. Poeto H. Nagio - Netikslumų atitaisymas. Alės Rūtos - Pasirink ramunę. Ką kiti rašo. Elenos Tumienės - Gražus ir geras Viešpaties laukimas. Iš Maironio poemos - Birutės kalno papėdė. Edvardo Šulaičio - Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mini 100 metų. J. P-ko - Vaisingos "Dainavos" ir "Spindulio" vestuvės. Anglų dalyje randama: Alberto Čižausko - Tadas Kosčiuška. V. B. - Dailininkas nugalėklis. R. S. - Ann Jillian-Jūratė Nausėdaitė. Loretos Stukienės - Medaliai Lietuvos krikščionių jubiliejui atžymėti. Skulptorius Vytautas Kašuba. Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis. Viršelyje - Mažosios Lietuvos veikėjo Martyno Gelžinio nuotrauka.

Prenumeratos kaina metams: 20 dol. Prenumeratas siūsti: 436 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.

DAINOS KONKURSAS

Margutis, minint radijo laidos 55 metų veikimo sukaktį, skelbia konkursą solo dainai parašyti, padainuojant lietuvių poetų kūrinį.

Konkursui skiriamas dainas (skaičius nevaržomas), pasirašytas slaptyvardžiu, siūsti iki 1987 m. rugpjūčio 15 dienos šiuo adresu: 2615 West 71st Street, Chicago, IL 60629. Prašoma drauge (uždaramame voke, viršuje užrašant slaptyvardį) prisiūsti savo vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį. Konkurso vertinimo komisiją sudaro: Petras Armonas, Danutė Liaugminienė, Algis Šimkus.

Pirmajai premijai skiriama \$400, antrajai - \$300,00, trečiajai - \$200. Premijų įteikimas ir premijuotų dainų atlikimas numatomas 1987 m. spalio mėn. 24 dieną, Margučio radijo 55 metų sukaktuvių pokytyje, Jau nimo centre, Chicagoje.

MARGUTIS

"Stebuklingasai dzūke!" kreipiasi į Simą Kašelioną, sutikęs jį Los Angeles mieste literatūros šventėje.

Dabar Simas Kašeliotis mirė, bet jo įsteigtoji novelės premija įrodo: mecenatas tebegyvas, nes patvarioji premija gaji ir gyva. Simas Kašeliotis gyvas savo premijoje, kaip kad gyvas savo premijose švedas Alfredas Nobelius-Nobelis.

Simo Kašeliotis įsteigtoji novelės konkursai vyksta nuo 1962 metų, "Dirvos" savaitraščiui konkursus beorganizuojant. Gal būtų kada nors, kuria nors jubiliejine proga, pasirodys šiame konkurse premijuotųjų novelių rinkinys - akivaizdus Simo Kašeliotis įnašas į lietuvių išeivijos beletristikos fondą?

1986 metais šią premiją laimėjo Anatolijaus Kairio novelė "Laiptai į save". Kaip visad, premijuotoji novelė buvo atspausdinta "Dirvos" atkarpoje. Kūrinys platus, erdvingas, pareikalavęs daug "Dirvos" atkarpų. Kaip pakelui subęgantys šaltiniai, novelės siužeto detalės pildė viena kitą, kol visa medžiaga dosniai įsiliejo į vis smarkėjantį pasakojimo farvaterį. Nepalyginamo žanrinio kūrybinio įvairumo rašytojas laureatas Anatolijus Kairys šioje naujovės, išradin gos fabulos novelėje sujungė keletą siekių į vieningą scenų ir meditacijų eiseną. Epizodiniai veikėjai savo įžangomis vis labiau dramatiškai padėti, viener stumdami, kitur prilaikydami vyksmo dinamiką. Išlaikyta novelės konstrukcijos dogma: atbaigos efektas.

Kaip Vydūnas, Anatolijus Kairys teigia, kad kelionė į savo vidų, gar-sioji graikų filosofijos formulė "gnoti seauton" (pažink pats save) yra naują ir palaimingą atradimų gemalą. Tiksliai tokia krypties gairei plevėsuo-jant mįslingos metaforos praranda ekspozicijos pobūdį ir tampa tikro viškosios situacijomis.

Priimdamas premiją laureatas puikiai nusakė šios novelės siužeto metmenis: "tai novelė apie archeologą, kasinėjantį laiką".

Savo teksto pločiu "Laiptai į save" yra erdvi novelė, su tendencija šiam pločiui rasti harmoningą proporciją. Tai lyg viena po kitos kylančios navos. Dėl vis įžengiančių epizodų, novelė "Laiptai į save" patogia išsidės-tė periodinio leidinio atkarpose. Pasakojime žvilga autoriaus individualumas. Novelė įtaigi ir ryški, kada meditacijose suskamba Anatolijaus Kairio premijuotojo romano "Pažadų-dvaras" vibracijos ar slogutis, slė-gęs skaitytoją "Damoklo kardas" pus-lapiuose. Tai yra autoriaus tempera-mento proveržiai - kontrastinės veika-lo architektonikos navos. Tasai vibracijų metodas talkina veikalui bū-ti gyvam nuo pirmos jo eilutės, sprę-s-ti siužeto mįslės, ieškoti labirinte durų. Tai smulkii bei stambių šalti-nių santakos metodas.

Posakis "archeologas, kasantis lai-ką" yra veikalo esmės deklaracija. Autorius veda vyriausiąjį novelės per-sonažą sovietinį archeologą Kęstutį Vismantą buitinio pragaro takais ir-tai talkina jo dvasiniam atgimimui. Staigiai gimusioji archeologinė eks-pedicija "kasinėti laiką" tapo logiškai iš-spręsta savo atgimimo mįsija. Siu-žeto bėgyje, trumpam iš Vilniaus Amerikon atvykęs sovietinis archeo-logas Kęstutis Vismantas, našlaitynę užaugintas homo sovieticus, Bi-rutei Tautvilaitėi užsiangažuoja... kasinėti laiką. Jis ryžtasi ieškoti savo paslapties praeities. Metafo-ra tampa tikrove. Pripuolamas pasi-kalbėjimas su Birute amerikietiško restorano užuovėjoje, šalia tango me-lodijų, suteikė jam smalsumą: rasti savo praeitį, savo kulties šaknis. Juk jis augo be tėvų, be giminių, vienui vienas.

Grįžęs namo, slapstydamasis, jis eina nuo punkto prie punkto. Ameri-ko lietuvaitės Birutės Tautvilaitės pakurstytas, Kęstutis Vismantas drą-siai žengia "laiptais į save" ir laiko sluoksniuose ieško duomenų apie sa-ve. Jis suranda jo studentiško pensio-no vedėją, moterį šnekią ir vyresnį

ANATOLIJAUS KAIRYS

bei šnipinėjančią Olgą Markovą ir su-žino iš jos kelias detales, formuojan-čias jo planą. Jis klausinėja apie sa-vo vaikystę, vaikų prieglaudos vedėją Aldoną Gudienę, kuri sarkastiškai duoda jam supratimą: jis kilęs iš "per-auklėtųjų" klasės!

Archeologas Kęstutis Vismantas galvotrukčiais sminga dar giliau į "laiko kasinėjimą". Jis atranda naš-laityno buvusią vedėją Pauliną Vitkū-nienę. Iš atviros moters jis gauna pa-tirti svarbiausią paslaptį: iš kurios vietovės režiminio teroro metais, jis-kaipo našlaitis, buvo atbloktas į naš-laityną.

Pagaliam, slapčiomis, nes bijo pa-reigūnų dėmesio, jis atsiranda savo ieškojimų centre. Jis sutinka seną Aleksą Žukauską, kuris gyvena kol-choze apsimetęs šizofreniku. Birutės Tautvilaitės Amerikoje dovanotoji nuotrauka talkina kaip laimės amule-tas.

"Mano krūtinę sužadino gaivus jaus-mas - radau!", pareiškia sau Kęstu-tis Vismantas. "Iveikiau laiką - eiti nebeturiu kur! Namie..."

Jis sužino kas buvo ir kaip žuvo jo tėvai. Ir kad Birutė Tautvilaitė yra jo sesuo---

Vyriausiojo novelės personažo sie-kis - laiko kasinėjimas - suteikė jam džiugią ir tragišką tikrovę. Novelės faktūra tapo skaudžiu sovietinės bui-ties žaizdų palietimu. Pažinimui at-verta tai, kas sunkiai suderinama su natūralaus gyvenimo procesu. Po ažuolo kelmu Kęstutis Vismantas su-randa savo genealoginio medžio šak-nis. Iš siaurai novelinio siekio siu-žetas peraugo į polifoninį skambėji-mą.

Novelės andantėje pagautieji moty-vai "jis ieško to, ko ieškai tu" atsak-yti sultingais ir sudėtingais nove-lės akordais.

"Dirvos" egz. Nr. 39 1986
iki Nr. 3 1987.

Antanas Sukauskas Atšventė 80 Metų Amžiaus Sukaktį

1987 m. vasario 1 d. savo namuose šeimos ratelyje Antanas Sukauskas atšventė savo garbingąjį 80-jį gimtadienį.

Antanas Sukauskas gimė 1907 m. sausio 29 d. Miežaičių km., Radviliškio valsč. ir buvo 8-tas šeimoje vaikas.

Gimnazijos mokslus ėjo Plungės gimnazijoje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir buvo pakeltas į puskarininko laipsnį. Grįžęs iš kariuomenės tarnavo viešoje ir geležinkelio policijoje, kaip valdininkas, ir vo-kiečių okupacijos laikais dirbo Radviliškio ir Šiaulėnų savivaldybėse.

Antano pusbroliu kun. Antanas Simaitis 1938 m. birželio 12 d. Šiaulėnų bažnyčioje Antaną Sukauską su Brone Abromaityte sujungė bendram gyvenimui.

Antrą kartą rusams ateinant į Lietuvą, Bronė ir Antanas palieka vos kelių mėnesių dukrelę Zitą pas Bronės motiną, o patys su sūneliu Zigmumu atkeliauja Vokietijon. Gyvendamas Seligenstadto ir Schweinfurto lietuvių stovyklose, ten dirbo įvairius darbus, o šeima praturtėjo - susilaukė sūnaus Rimo ir dukters Marytės.

1949 m. atvyksta į Ameriką ir apsigyvena Detroite. Kol išėjo į pensiją dirbo General Motors bendrovėje. Antanas ne tik detroitiškiams, bet ir kitoms lietuvių kolonijoms gerai žinomas ir pažįstamas iš savo dalyvavimų įvairių organizacijų suvažiavimuose ir seimuose. Jis yra ne tik daugumos organizacijų narys, bet ir jų valdybose eina kurias nors pareigas. Jis yra SLA centrinis organizatorius, 200 kuopos pirmininkas-sekretorius, A. Lietuvių Balso radijo klubo vicepirmininkas, Sandaros kuopos sekretorius, W.S.U. lietuvių kambariui įrengti komiteto išdini-ninkas, DLOC revizijos komisijos narys, BALF'o revizijos komisijos narys, Švyturio jūrų šaulių kuopos, Dariaus-Girėno klubo, Lietuvių na-

ANTANAS SUKAUSKAS

mų draugijos, ramovėnų, žurnalis-tų narys.

Buvo šeštadieninės lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narys, ilgą laiką DLOC-ro valdybos pirmininkas bei reikalų vedėjas. 7 metus buvo SLA 352 kuopos pirmininkas ir būda mas pirmininku surengė SLA 75 ir 80 metų sukakties paminėjimus, o būdamas DLOC valdybos pirmininku ir vėliau reikalų vedėju, surengdavo ir gražiai pravedavo Vasario 16 minėjimus ir prie Detroito upės Pa-vergtų tautų festivalius. Nežiūrint įvairių darbų, dar dalyvauja spaudoje ir aprašo lietuvišką veiklą.

Išaugino ir išmokė šeimą. Sūnus Zigmąs, kaip inžinierius, dirba Gen-ral Motors, vedęs augina vieną ber-niuką. Duklė Zita, kuri buvo palikta Lietuvoje, 1960 m. atvažiavo pas tė-

vus, ištėkėjusi augina tris berniukus yra gailėstinga sesuo ir dirba ligoni-nėje New Jersey. Sūnus Rimas, tei-sininkas, advokatas, dirba savo spe-cialybėje, vedęs ir augina sūnų ir dukterį. Duklė Marytė, ištėkėjusi, augina du berniukus dvykukus ir yra įmonės sekretorė.

Žmona, duklė, sūnūs ir vaikaičiai vasario 1 d. tėvo namuose surengė jam 80-jo gimtadienio vaišes. Buvo pakeltos šampano taurės, sugiedota ilgiausių metų ir įteikta dovana-auksinis laikrodys.

Nors Antanas ir atšventė 80-jį gim-tadienį, bet dar nemano visai pasi-traukti iš visuomeninės veiklos žadąs dirbti ir toliau, tik kai kuriuos dar-bus sumažinęs.

A. GRINIUS

Naujas Laikraštis "LIETUVIŲ BALSAS" Ir Jo Krikštynos

Lietuvių Balso krikštynų, įvykusių sausio mėn. 31 d., Lietuvių Tautinioose Namuose Čikagoje, dalis svečių.

Daugiau kaip prieš du metus, Naujienoms pradėjus nereguliariai pasirodyti, Chicagoje ėmė sklisti gandai, kad gal neužilgo pasirodys naujas laikraštis, kuriame sutilps visi tie, kurie dabar esamoje spaudoje neranda vietos. Po kiek laiko pasigirdo, kad jau yra sudarytas ir specialus komitetas tiems gandsams realizuoti. Tai buvo jau tikra tiesa, nes tas komitetas ne tik išėjo viešumon, bet ir įkūrė Lietuvių Spaudos Bendrovę naujam lietuviškam laikraščiui leisti. Visus reikiamus formalumus atlikus: paruošus įstatus, Bendrovę įregistravus Illinois valstijoje, kaip "Lithuanian Press, Inc.", toje pat buvo pradėta kolekтуuoti laikraščio bendradarbiai. Nutarta laikraštį pavadinti LIETUVIŲ BALSAS. Jo vyr. redaktorium pakviestas jau gerai mūsų visuomenei žinomas lietuviškos spaudos bendradarbis Antanas Kučys. Iš pradžių Lietuvių Balsas bus dvisavaitinis, o vėliau perėsis į savaitinį. Laikraščiui leisti lėšas sudarys įplaukos už parduotas akcijas (1-na akcija 50 dol) ir aukos bei prenumeratos - 25 dol. metams.

Steigiamajam Lietuvių Spaudos Bendrovės komitetui pilnai savo paskirtį atlikus, 1986 metų gale buvo sušauktas akcininkų visuotinis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta tokia Bendrovės direktorių taryba: inž. E. Jasiūnas, dr. Vl. Šimaitis, dr. V. P. Dargis, inž. D. Adomaitis, inž. Gr. Lazauskas, M. Pranevičius ir red. A. Kučys, tai yra tie patys, kurie sudarė Bendrovės steigiamąjį komitetą. Dėl sveikatos pablogėjimo iš tarybos M. Pranevičiui atsisakius, jo vieton buvo išrinktas inž. K. Burbas.

Pirmasis Lietuvių Balso numeris pasirodė 1986 m. lapkričio mėn. 29 dieną. Jo dydis 11 1/4 x 17 3/4 inč. iš 12-kos puslapių. Popieris grynai baltas ir geros kokybės. Imtinai ligi 1987 m. vasario mėn. 5 dienos jau išėjo penki numeriai.

BALSO Krikštas

Yra jau taip įprasta, kad krikštinama ne tik gimę kūdikiai, bet taip ir nauji išradimai bei nauji gaminiai. Nuo šios tradicijos neatsilaiko ir Lietuvių Spaudos Bendrovės vadovai: LIETUVIŲ BALSAS buvo pakrikštytas 1987 m. sausio mėn. 31 dieną. Krikštas įvyko Liet. Tautiniuose namuose, kur sugužėjo netoli dviejų šimtų krikšto liudininkų. Visas krikštas ceremonijas pravedė tarybos narys inž. K. Burbas. Banketan atvykusiems svečiams priimti ir jais pasirūpinti buvo sudarytas specialus moterų komitetas net iš 4-rių ponių, kurin įėjo dr. Joana Danilevičienė, Angelė Katelienė, Jūratė Jasiūnienė ir Delfina Tričienė.

Obelių Ežero Paslaptys

Apie 10 kilometrų už Ukmergės, vakarų link, telkšo Obelių ežeras. Prie ežero stovi to pat vardo nedidelis kaimelis, kuriame 1923 metais buvo 16 ūkių ir 103 gyventojai. Dabar ten tikriausiai sovietinis kolchozas - kolūkis.

Ežero pakraštyje yra kalvelė, pro kurios šoną eina kelias į sekančią vietovę - Laičius. Pradėjus kasti žvyrą toje prie ežero esančioje kalvoje, 1976 metais rasta žmonių griaučių ir net senovinių metalinių papuošalų. Atrodo, kad 1978 m. buvo sustabdytas to karnelio ardyimas, o 1979-83 m. padaryti išsamūs tyrimai - kasinėjimai.

Paaikškėjo, jog ši "nežinoma" kal-

Krikšto banketo vakariene buvo pradėta lygiai 7-tą val. vakaro. Valgius palaimino kan. V. Zakarauskas. Meninę programą atliko Elena Petrokaitė-Rukuižienė, padėklamuodama kalbininkės ir poetės Bronės Buivydaitytės kūrybos ištrauką iš "Budragaidžio ežerėlis". Bendrovės pirmininkas inž. Edm. Jasiūnas, pasveikinęs gausiai atsilankiusius svečius, trumpai painformavo kaip gimė Lietuvių Balsas. Šiandien jo turinys yra renkamas pačiu moderniškiausiu kompiuteriu. Laikraščio paruošimo talkininkai dirba su dideliu pasišventimu, neimdami jokio atlyginimo. Bendrovės administracijai ir ekspe-

Lietuvių Balso krikštynų metu, sausio 31 d., kalba Lietuvių Spaudos Bendrovės pirmininkas Edmundas Jasiūnas.

K. Burbos nuotr.

dijai patalpas nuomoja ŠIMAITIS REALTY istaiga už simbolį 1-no dolerio metinį mokestį. Inž. D. Adomaitis laikraščio talkininkas palygino su lietuviško kaimo rugiapiūtės talka. Vyr. redaktorius A. Kučys pareiškė, kad ši nauja laikraštį kuriant buvo su sidurta su daug sunkumų, bet viskas buvo nugalėta. Jei visi dirbsime nuo širdžiai, tikėkimės, kad bus pasiekta tinkamų rezultatų.

Vakarienei baigiantis, krikštynų pravedėjas inž. Burbas pradėjo perskaityti šio banketo metų aukotojų sąrašą ir paaukotų sumų dydį. O jų buvo ne mažai, pradedant nuo dešimties dolerių ir net ligi tūkstančio. Loterija davė netoli 5-kių šimtų dolerių. Visas riedėjo gana sklandžiai. Tik gaila, kad nebuvo nei krikšto tėvo nei krikšto motinos, kas paprastai, per krikštynas yra būtina.

J. ŽEMAITIS

velė tai didelis senovės senkapis. Iki 1983 metų rasta 188 nedegintų ir 9 sudegintų žmonių kapa bei 30 nedegintų žirgų kapų.

Nuo 5 iki 15 amžiaus čia buvo laidojami žmonės, tai yra - beveik per tūkstančio metų laikotarpį.

Penktoje amžiuje (po Kristaus) mirusieji laidoti mediniuose, skobtinuose karstuose. Duobės gilumas - iki pusantro metro nuo dabartinio žemės paviršiaus. Manoma, tačiau, kad amžių laikotarpyje žemės paviršius yra nusmukęs, t.y. paplautos lietaus, sniego, nupustytas vėjo ar net nuartas. Taipgi laidojimo duobės tikriausiai buvo gilesnės.

Jau tuomet į kapus dėdavo miru-

siams "įkapes": vyrams - ginklus, moterims - verpimo įrankius, žiedus, papuošalus. Moterų ir vyrų drabužiai susegti žalvarinėmis segėmis.

Vėliau, gal 5 amžiaus pabaigoje, pradėjo keistis papročiai. Imta mirusiuosius deginti, o liekanos būdavo užkasamos - palaidojamos. Tokių kapų rasta šeši. Kapų duobės po to apdėtos akmenimis. Iki 12 amž. po sudeginimo iš laužo būdavo išrenkami likę kaulai, metaliniai daiktai ir tik tai tas palaidojama.

12 - 13 amžiuje pradėta užkasti - palaidoti viskas, kas buvo likę iš laužo: ne tik kaulai, bet ir visi pelenai. Tokių kapų rasta trys, bet daugelis kitų jau buvo suardyti. 14 amž. pradėta laidoti nedegintus ir tuomet bekasant naujas duobes suardyta daugelis senųjų kapų. Rasta net puodų šukių, kas leidžia spėti, jog 12-14 amžiuje sudegintųjų pelenai netgi laidoti puoduose.

Iš viso Obelių senkapiuose rasta labai daug senovinių liekanų: plieninių kardų, kirvių, peilių, iečių galų, šarvų ir žalvarinių bei sidabrinųjų papuošalų.

Netgi rasta, kaip jau minėta, 30 žirgų kapų. Žirgai nebuvo sudeginti, bet - atrodo - jie turėjo "lydėti" žuvusį karį į dausas, į Anapijį...

Duobėje, ant žirgo padėdavo sudeginto kario kaulų ir pelenų liekanas.

14 amžiuje, nors Lietuva jau skai-

tėsi apkrikštyta, dar vis tęsėsi senieji papročiai.

Kadangi krikščionybė tuomet draudė mirusiųjų deginimą, tai 15 amž. viduryje jau nustota deginti. Tačiau atrodo, kad dar iki 16 amžiaus vidurio vis dar gyvavo pagoniškoji dvasia, nes mirusiesiems dar vis būdavo įdedamos įkapės, ar jie iš viso papuošiami gal jų turėtai papuošalais ypač moterų: žiedais, apyrankėmis, segėmis ir t.t. Paaikškėjo, kad vyrai ir moterų nešiojo gražias žalvariu papuoštas diržus, prie kurių vyrai turėjo prisirišę peilius, o moterų odinius ar audeklo maišelius - "rankinukus" smulkiems daiktams susidėti. adatoms, verpimo įrankiams.

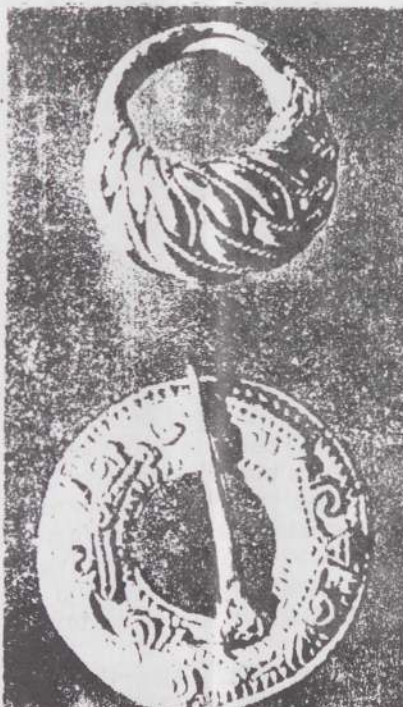
Per laidotuves mirusiojo garbei būdavo rengiamos vaišės - šermėnys. Jos užsibaigdavo kapinėse, kur mirusiam į kapą įdėdavo maisto. Či žiemą, mirusiam prie kojų padėdavo molinį puodą su anglimis - kad būtų "šilčiau".

Dabar, mūsų laikais, tos šermėnų vaišės daromos jau po sugrįžimo iš kapinių.

Jau seniai Obelių ežere būdavo atmandama kaulų, metalinių daiktelių. Tik tai niekas į tą nekreipė dėmesio, nesidomėjo.

Atrodo, jog apie 1830 metus, norint nusausti šlapias pievas (prie ežero) buvo kiek nuleistas ežero vanduo. Nusėkus ežerui pakrantėje rasta anglių, žmonių, arklių kaulų bei įvairių kitų daiktų, netgi žirgo kamos. Taipgi ir toje minėtoje kalvelėje buvo atrandama iečių antgalių, karolių, papuošalų ir kitų radinių.

1840 m. vietos dvarininkas J. Palmerneckis pasiuntė istorikui Teodorui Narbutui žinias apie radinius. At-

Sidabriniai daiktai iš XIII-XIV a. suardytų degintųjų kapų: žiedas, segė, pasaginė segė.

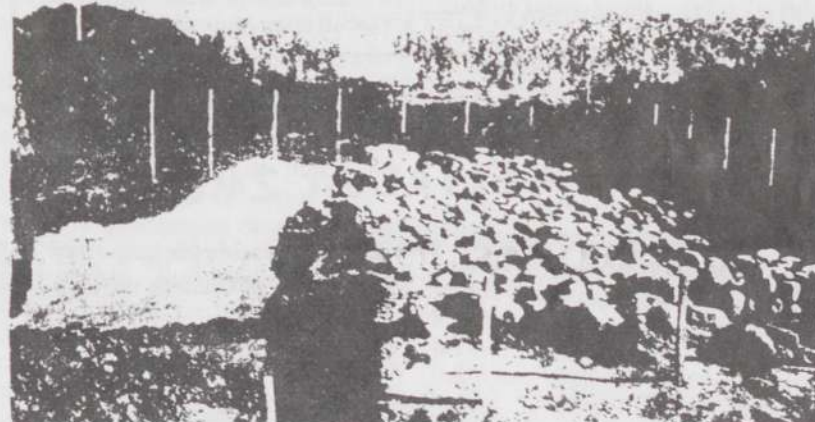
Š. m. sausio mėn. 25 d. AUGUSTINAS POCIUS, Rockford, IL, atšventė 80 metų amžiaus ir 65 metus šauliškos tarnybos sukaktis.

R. Dolan nuotrauka

rodo - dalis tų radinių vėliau pateko į kelis privačius rinkinius. T. Narbuto - Nočioje, grafo P. Potockio, Ossolinskio - Lvove.

Tie ir vėlesni radiniai Obelių ežere sukėlė susidomėjimą, kur ir kodėl tie radiniai atrandami? Kadangi jie buvo panašūs rastiesiems daiktams senkapiuose, tai nutarta galutinai išaiškinti šią Obelių ežero paslaptį. 1982 metais padaryti ežero pakrančių tyrinėjimai, ypač ties senkapiais.

Nustatyta, jog ežeras mažiausiai 15 metrų yra pasitraukęs nuo buvusio kranto. Tikriausiai nuo 1830 metų vandens nuleidimo. (1830-1840?) Taigi senovėje ežeras tyvuliavo virš dabartinio kranto. Pakasinėjus ties senkapių kalva drėgną pievą prie ežero užtiktas maždaug 20 cm gylėje akmenų grindinys. Jo ilgis apie 10 metrų (33 pėdos), o plotis 2-3 metrai (apie 9 pėdas). Tas grindinys suklotas ant kelmų perpintų medžio šakomis. Akmenų yra net kelios eilės.

Šis akmenų grindinys prieš 500 m. jungė krantą su ežeru ir buvo aikštelė, nuo kurios į vandenį buvo metami moliniai indai su sudegintų žmonių palaikais, laužo liekanomis bei įkapėmis.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUS

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 m. Krikščionybės Jubiliejuje Romoje 1987 m. birželio 24 d. iki liepos 2 d.

Programa:

Popiežiaus Jono Paulio II audiencija su lietuviais. Šv. Tėvo sekmadieninės mišios ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija. Mišios Šv. Jono Latero bazilikoje. Mišios 12 apaštalių bazilikoje. Lietuvių chorų pasirodymas. Lietuvių akademija. Bufetas Sant' Angelo pilyje.

Kaina (asmeniui iš Čikagos):

Hilton	\$1530,00	Michelangelo-Grand ...	\$1255,00
Sheraton-Boston	\$1375,00	Nordland	\$1090,00
Polo	\$1310,00		

Skrendant iš Los Angeles - pridėti \$150,00 prie kainos. Skrendant iš Bostono, New Yorko ir Toronto - nuimti \$50,00 nuo kainos. Šios kainos neįskaito \$13,00 aerouosto mokestį. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina:

Lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje), (Continental) pusryčiai kasdieną, "Hospitality Desk", Lagaminų nešiojimas, Visas susisiekimo išlaidas pagal planą, Bilietas dėl bufeto Sant' Angelo pilyje.

Dėl informacijos skambinkite Reginei Krutulytei (312) 436-5566 arba "toll-free" 1-800-331-3903, arba tiesiai agentui, kuris yra Jums arčiau:

Audrone - Jurate
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A4
CANADA
(416) 532-8772

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL. 60643
(312) 238-9787

Danguolė Majauskas
c/o Contraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, MI 48116
(313) 229-6024

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.
1515 N. Harlem Ave.
Suite 110
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją. Alex Lauraitis siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, ir vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

KRIŠTANAVIČIAUS FONDAS

TIKSLAS: Krištanavičiaus Fondas remia Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, kuris veikia Jaunimo centre Čikagoje ir išsaugoja lietuvių kultūrinis turtas ateities kartoms. Kitos nepelno siekiančios organizacijos veikiančios Tėvų Jėzuitų patalpose ir gi gali prašyti paramos. Fondas užtikrina ateitį, kad lietuvių darbo vaisius nepražūtų.

ŠUKIS: Viskas laisvai ir nepriklausomai Lietuvai!

STEIGIMAS: Krištanavičiaus Fondas buvo įsteigtas 1982 m. vasario 10 d. kun. Vaclovo Gutausko iniciatyva. Pagrindinė fundatorė buvo p. Natalija Danilevičienė, ilgametė Tėvų Jėzuitų geradarė. A. a. kun. Bronius Krištanavičius buvo Lietuvių Jėzuitų provinciolas ir Jaunimo centro statytojas.

REGISTRACIJA: Fondas registruotas Illinois valstijos sekretoriaus

įstaigoje (nr. 5264-571-9) kaip nepelno siekianti organizacija. Federalinės valdžios atleista nuo mokesčių 1984 m. birželio 22 d. pagal įstatymą nr. 501(c) (3). Fondo federalinis numeris yra 36-3222093.

VEIKLA: Aukos Krištanavičiaus Fondui sudaro pagrindinį kapitalą, kuris, kai Lietuva bus laisva ir nepriklausoma, bus atiduotas Lietuvos Jėzuitams. Iš nušimčių finansuojamas Fondo administravimas ir pelnoskirstymas. Kasmet Fondo samata siekia maždaug \$50,000. 1982-1985 metais Fondas gavo \$219,269 aukomis ir \$37,235 nušimčiais. Fondo investicijas tvarko patyrusi Merrill-Lynch finansinė bendrovė.

VALDŽIA: Nariai kasmet išrenka Tarybą, kuri nustato Fondo veikimo gaires. Taryba susidaro iš 6 rinktų narių ir 3 skirtų narių, t.y. Jaunimo centro atstovų, JAV LB Svetimo ai

stovus ir Tėvų Jėzuitų atstovus. Taryba kasmet renka valdybą, kuri tvarko Fondo reikalus. Komisijos yra sudaromos specialieji reikalavimai.

AUKOS: Asmenys ar organizacijos, kurie aukoja žemiau \$100 metams yra Fondo nariai be balsavimo teisės. Auka su balsu 1 metams yra \$100. Amžini nariai aukoja \$1,000 ir gauna 20 balsų iki mirties. Tie, kurie aukoja daugiau gauna atitinkamą balsų skaičių. Amžini nariai gauna atžymėjimą ir yra įrašyti Fondo lentelėje Jaunimo centre. Galima pagerbti mirusio šeimos nario arba draugo atminimą aukojant jo vardu. Fondas priima ir nepiniginį-nekilnojamąjį turtą.

TESTAMENTAI: Visą ar dalį turto galima palikti testamente įrašant šį pavadinimą: "Father Bronius Krištanavičius Foundation, Inc., Chicago, Illinois, Secretary of State of Illinois Certificate 5264-571-9, 1982".

SĄSKAITOS: Asmuo ar organizacija gali Krištanavičiaus Fondui palikti pinigų laikomus taupomojoje sąskaitoje arba sertifikatuose sudarant "trust" sąskaitą ir paliekant Fondą paveldėtoju pavadinamu: "Father Bronius Krištanavičius Foundation, Inc., 5620 S. Claremont, Chicago, Illinois, 60636." Savininkui mirus, sąskaitos pinigai pereis Fondui be didelių teisinių išlaidų.

NURAŠYMAS NUO MOKESČIŲ: Aukos, palikimai ir sąskaitos murašomos nuo federalinių mokesčių pagal įstatymus nr. 170(b)(1)(A)(vi) ir 509(a)(1).

RAŠTINĖ: Čekius galima nurašyti "Krištanavičius Foundation" vardu ir siųsti 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636. Telefonas (312) 434-4545. Kvitas, kuris įrodo aukos murašymą nuo federalinių mokesčių, bus pasiųstas aukotojui.

OBELIŲ EŽERO PASLAPTYS

(Atkelta iš 6 psl.)

kitoji. Obelių ežere rasta net daugiau kaip 2000 daiktų ir dar įvairių nuolaužų. Nustatyta, kad tai 13-14 ir iš dalies 15 amžiaus radiniai. Radio-karboninė analizė tą patvirtino! Tarp kitko 1934 m. Latvijoje, Vilkamuižos ežere atrasti panašūs radiniai, - net apie 1300, kurie priskirti 13-14 amžiaus kuršiams.

Obelių ežero ir senkapių radiniai vis dėlto kai kuo skiriasi nuo kitų Lietuvos vietovėse atrastųjų daiktų. Tai gi - vėl naujas klausimas - kodėl? Ypatingai papuošiuose jaučiasi kitoks ornamentavimas, taipgi - žirgų laidojimas. Ir čia kyla panašumas su senovės prūsų archeologinėmis iškasenomis!

Yra žinoma, jog kryžiuočiams puolant Prūsiją, dalis prūsų, gal kai kurie kilmingieji, pasitraukė Lietuvon. Tą patvirtina ir istorinės žinios, nes žinoma, jog ištisos šeimos traukėsi nuo kryžiuočių puolimų bei žiauriųjų Archeologas A. Tautavičius spėjo, jog 10-13 amžiaus kapinynai su žirgais vidurio Lietuvoje gali būti prūsų migracijos išdava? Yra netgi tam tikrų duomenų, kad net laike 7-11 amž. vyko tam tikras prūsų pasitraukimas į Lietuvą, tik nežinia kodėl(?) - Gal dėl vikingų puolimų?

ANKSTYVIEJI ŽIRGŲ KAPAI atsirado 10-13 amžiuje. Atrodytų, jog tai buvo prūsų paprotys: laidoti nesudegintus žirgus su sudegintais žuvusiais ar mirusiais kariais.

Išvadoje išeitų, kad Obelių kapinynas-senkapiai yra prūsų, įsikūrusių Lietuvoje, palikimas. Iki 14 amž. jie laidojo savo mirusiuosius pagal senus prūsų papročius. Įvedus Lietuvon je krikščionybę tas buvo uždrausta, kaip nekrikščioniška, pagoniška. Palaidotųjų-sudegintųjų kapai būdavo iš ardomi, laidojant naujai mirusius. Išlikę senosios tikybės šalininkai nutarė pasirinkti kitą laidojimo būdą: sudegintųjų kaulai ir pelenai būdavo supilami ežeran. Tam tikslui ir pastatyta toji "prieplauka", tas kelias į ežerą - tikrumoje mirusiųjų paskutinis kelias į amžino poilsio vietą ežero dugne.

Vis dėlto 15 amžiuje ir tas paprotys turėjo nusileisti krikščionybės įtakai ir prievartai. Deginimas buvo sustabdytas.

Kiekvieną atvejų Obelių ežero paslaptys pagaliau buvo atidengtos!

Ar tai tikrai prūsų palikonių sudegintuos liėkanos ir ar tikrai tie papuošalai yra prūsiški - dar nėra visu tikrumu įrodyta.

Svarbu yra tas, kad visai neseniai išryškėjo ne tikrai nežinomas didelis kapinynas - senkapiai, bet ir "kapinės" ežere. Iki šiol tai pirmas toks atradimas Lietuvoje! Dar kartą prasiškleidė amžių uždanga ir atsiskleidė buvusioji senovinė praeitis.

Naudotasi: Istoriko V. Urbanavičiaus rašiniu. (Žiūr: "Mokslas ir Gyvenimas", 1984 m. Nr. 8). Liet. Enciklopedija, išl. Amerikoje.

M. B.

Sol. Algirdas Brazis su Lietuvos Vyčių chorų, Fausto Strolis vado-vaujamas, atlikęs meninę programą Krištanavičiaus Fondo minėjime 1987 m. vasario 1 d. Jaunimo Centre.

Romo Burneikio nuotr.

Jonas A. GIBAITIS

ADVOKATAS

TELEFONAS: 776-8700

6247 So. KEDZIE AVE. CHICAGO IL 60629

TALMAN Grocery & Deli

NAMIE GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS; KEPSNIAI

UŽSAKYMAI PRIIMAMI PARENGIMAMS IR VESTUVĖMS

Savininkai: M. L. Kupcikevičiai

2624 West Lithuanian Plaza Court, Chicago, Ill. 60629

Tel. 434-9766

TULPĖ

RESTORANAS

SAVININKĖ

Juzė Augaitienė

2447 West LITHUANIAN PLAZA COURT

/ 69-th Str. / Tel. 925-1123

Chicago, Ill. 60629

SVEIKAS LIETUVIŠKAS MAISTAS

Atidaryta kasdien. Atremontuotos vidaus patalpos, padaugintas stalų skaičius. Atsilankę - iešitinkinsite.

PATARKIT KĄ DARYTI?

Vienam daktarui pacientas parašė tokį laišką:

Mėgstu gerai paeiti,
Ir prie kortų prisėsti,
O dėl panelių grožybės
Ir dėl stiklo saldybės
Niekad neturiu ramybės.
Patarkit, kas man daryti
Kaip savo kūną išganyti?

Aštuonerių metų berniukas taip apibūrė tėvo dieną: "Tai tokia pat kaip ir Motinos diena, tik mažiau kai nuoja".

PIRMIEJI ŽMONĖS

- Kokios tautybės buvo Adomas ir Ieva?
- Rusai.
- Kodėl?
- Juodu vaikštinėjo pliki, visuomet buvo alkani ir neturėjo tinkamo stogo virš savo galvų.

PA SKUTINIS MITINGAS

Komunistų partijos sekretorius šaukia vienam darbininkui:

- Kur tu, Jurgi, vaikiojies, nemačiau tavęs paskutiniame komunistų partijos šauktame mitinge?
- O, kad būčiau žinojęs, kad tai paskutinis mitingas, būčiau atėjęs su visa savo šeima.

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 ar 376-5996

823 West 34-th Place,
Chicago, IL

Dr. FRANK PLECKAS

Optometristas

Tel. 737-5149

kalba lietuviškai.

TIKRINA AKIS, PRITAISO
AKINIUS & "CONTACT LENSES"

2618 West 71-st Street, Chicago,
Illinois 60629.

Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

Midland Federal
Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

Neringa

RESTAURANT
LITHUANIAN CUISINE

MARIUS & EMILJA KIELA
2632 W. 71ST STREET, CHICAGO, IL 60629
476-9026

Open 8 AM to 8 PM

DAINA

RESTORANAS, SALĖS,

BANKETŲ SALĖS ATIDARYTOS 7 DIENAS SAVAITĖJE

nuo 11 v.r. iki 8 v.v.

Šeštadienį ir sekmadienį atidaryta pusryčiams nuo 8 val. ryto

Taip pat galima gauti visokių pyragų išsinešimui.

Maloniai kviečia jus atsilankyti nauji "DAINOS" savininkai

2656 W. 71-st St.

Stašys ir Joana BAFIAI

Chicago, IL 60629

Tel. 312/434-9666

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

ESLIC

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL. 60608

PETER KAZANAUSKAS, Pres.

Tel. 847 - 7747

Hours: Mon. - Fri. 9-4
Thur. 9-8, Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND
SINCE 1905

A - J MEATS

Prime & Choice

SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIEŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS
DELIKATESŲ SKYRIUS

2433 W. LITHUANIAN PLAZA COURT, CHICAGO, IL 60629

Tel. 436-6888

ANTANAS PLIENIS

A. & L. INSURANCE AGENCY

Tel. 523-8775

4645 So. Ashland Ave., Chicago, IL 60609

Real Estate - Mortgage Loans - Income
Taxes

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

Notariatas

Aleksas Lauraitis

LAISVOJI LIETUVA
2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel.: 476-3371
or 839-5531

Antanas Sukauskas, Dearborn, MI 25.00
Vytautas Kutkus, Dearborn, MI 20.00
Sav. kūr. Jonas Švedas, Cicero 17.00
Teodoras Blinstrubas, Chicago 15.00
Jonas Mačys, New Haven, CT 15.00
J. Gipas, England 13.00
Walter Matulaitis, Marion, OH 10.00
Vl. Kriaučeliūnas, Canada 10.00
Petras Simanuskas, Hartford, CT 10.00
Danutė Prankienė, Chicago 10.00
Pranas Žitkus, Chicago 10.00
Karolis Bertulis, Oak Forest, IL 10.00
Juozas Tamas, Gardena, CA 10.00
Mykolas Vitkus, Bay Harbor, FL 10.00
Domas Adomaitis, Chicago 10.00
K. V. S. Ramovė, Detroito skyr. per A. Vaitėną 10.00
Petras Petrušaitis, Racine, WI 10.00
Juozas Radis, Hot Springs, AR 10.00
Walter Jocas, Riviera Beach, FL 10.00
F. Tallat-Kelpša, Evergreen, Park, IL 10.00
Juozas Usas, Chicago 10.00
Sav. kūr. Augustas Tumaitis, Chicago 10.00
Margarita Balčiūnas, Woodhaven, NY 10.00
Bruno Vigelis, Mays Landing, NJ 10.00
Bronius Zeikus, Crownsville, MD 8.00
J. Juozapavičius, Chicago 7.00
A. Liutkevičienė, Norwood, MA 7.00
D. Gintas, England 6.00
Victor Juodis, Oakville, CT 5.00
Alex Kasper, Chicago 5.00
Bronius Zakarka, Detroit, MI 5.00
Domas Šurna, Canada 5.00
Anthony Gaidukas, Oxnard, CA 5.00

Antanas G. Rutkauskas, Albany, GA 5.00
Petras Macnoriūnas, Chicago 5.00
Ignas Taunys, Australia 5.00
Augustinas Stasiulis, Chicago 5.00
Albertas Kerelis, Palos Park, IL 5.00
Kazys Balsevičius, Seminole, FL 5.00
St. Paulauskas, Chicago 5.00
H. Belzinskis, Cleveland, OH 5.00
Martha Grigas, Gulfport, FL 5.00
Kazys Rutkauskas, Rockford, IL 5.00
Vladas Navickas, Chicago 5.00
Rimantas Duoblys, Streamwood, IL 5.00
Alfonsas Šukaitis, Cicero 5.00
Vilius Puodžius, Chicago 5.00
Maria Yurkšaitis, Willoughby, OH 5.00
Jurgis Gerneris, Union Pier, MI 3.00
Vladas Vytauskas, Cicero 2.50
Vl. Išganaitis, Chicago 2.00

DĖMESIO, KANADOS SKAITYTOJAI,

Apsimokėdami prenumeratą prašome siųsti tik per USA bankus einančias pinigų perlaidas: International Money order, U.S. Personal money order (Canada Trust) ar US Dolar Personal Money Order (Credit Union) ir kiti per U.S. įstaigas.

Siųsdami Canadian Postal money order, turėtumėt siųsti \$20.00, o ne 15.00, nes iš tų 15 dolerių atskaito vietinis bankas, kuris tą čekį persiunčia į International banką ir tas atskaito ir lieka tik apie 10 dolerių. Už tuos pinigus mes negalime metams siųsti laikraštį. Gavę Canadian Postal money order 15 dol. sumoje - grąžinsime.

KANADOS LIETUVŲ RAŠYTOJA-POETĖ MARIJA AUKŠTAITĖ YRA PARĄŠIUS SEKANČIAS KNYGAS:

ROŽIŲ VASARA, - Eilėraščiai \$ 7.00
IŠEIVĖS KELIŲ, - Autobiografija 5.50
IŠEIVĖ, - Kelionių aprašymai 6.00
ANT MARIJŲ KRAŠTO, - Romanas 10.00
NUBANGAVĖ, KŪDIKYSTĖS DIENOS, - Autobiografija 7.00
LYRIKA, - Eilėraščiai, Posakiai 8.00

Šias knygas dar galima užsisakyti minėtom kainom pridėdant \$1.50 persiuntimo išlaidom, - sekančiu adresu:

Marija Aukšaitė
46 Arthur Mark Drive
Port Hope, Ontario
CANADA L1A 3X1

Geriausia dovana Prof. A. VOLDEMARIO Raštai I ir II tomas

MIE LI SKAITYTOJAI, Prašome įsigyti šiuos du tomus ar kitiems pasiųsti kaip dovana, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS knygų leidyklą.

I ir II-ro tomo kaina tikrai \$20.00

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:
1. J. Čliada - Aitvarai ir Gira \$4.00
2. A. Kairys - Ištikimoji Žolė \$4.00
3. A. Baronas - Vėjas Lekia Lyguma \$4.00

Kitos knygos:

4. B. Kemežaitė - Sudiev! Aš Išeinu... \$4.00
5. V. Bražėnas - Samokslas Prieš Žmoniją \$2.50
6. St. Jakubickas - Kas yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis \$5.00
7. A. Kaščiūnė - Žirgeliai (Eilėraščiai) \$2.50
8. M. Blynas - Lietuvos Senovės Paminklai \$10.00
9. M. Blynas - Nostradamus ir Pranašystės \$5.00
10. M. Blynas - Lietuvos Reikalais \$6.00
11. M. Blynas - Gynybinių Vilniaus Šienų mugiovinimas, Vertimas, \$3.00
12. Valerijonas Šimkus - Atsiminimai I dalis \$10.00
13. M. Blynas - Tikroji Praeitis \$6.00

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti LAISVAJAI LIETUVAI, 2618 West 71st Street, Chicago, IL 60629. Siunčiu 15 dol. metinę prenumeratą ir prašau siųsti LAISVĄ JĄ LIETUVĄ.

Siunčiu \$..... už nurodytas knygas
Vardas ir pavardė
Numeris ir gatvė
Miestas, valstija ir pašto zona

Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija primena, kad LF paramai gauti prašymus reikia paduoti bendriesiems reikalams iki kovo 15 d., o studentų stipendijoms iki balandžio 15 d. Vėliau paduoti prašymai šių metų skirstyme nebus svarstomi. Laikas nustatomas pašto antspaudu data.

Visi prašytojai turi užpildyti Lietuvių Fondo nustatytos formos anketas, kurios gaunamos Lietuvių Fondo būstinėje: 3001 West 59th St., Chicago, IL 60629, telef. 312-471-3900.

Lietuvių Fondas

TRADICINĮ UŽGAVENIŲ ŠIUPINĮ vasario 21 d. 6:30 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose rengia Maž. Lietuvos Lietuvių draugija. Vakariene su tradiciniu šiupiniu, meninė programa, šokiai, pabendraiavimas. Visi kviečiami. Rezervacijoms skambinti pirm. V. Žiobriui, tel 795-5049.

LB BRIGHTON PARKO apylinkė Vasario 16-sios minėjimą ruošia vasario 22 d. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Šv. Mišios prasidės 10 val. ryto. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Giedos parapijos choras. Akademini šventės minėjimas prasidės tuoj po šv. Mišių parapijos mokyklos salėje. Prašome visus apylinkės lietuvius dalyvauti sukuriamam Nepriklausomybės paskelbimo šventės minėjime ir savo auką paremti vedamą kovą dėl pavergtų lietuvių laisvės. Po programos - kaimyniški pasikalbėjimai prie kavutės.

NEREIKIA VAIŽIUOTI Į NEW ORLEANS, nes neblogesnis "Mardi Gras" karnavalas yra rengiamas vasario 28 d. Jaunimo centre. Lietuvių jaunimo organizacijos, liuanistinės mokyklos ir Jaunimo centras bendromis jėgomis rengia linksmą karnavalą. Paradi vadoaus ir karnavališką nuotaką sudarys "Antro kaimo" aktorai Eugenijus Butėnas ir Arvydas Vaitkevičius. Susirinkusius linksmis net du orkestrai. Už geriausias kaukes bus duodamos piniginės premijos. Jaunimas kviečia - mas ir tie, kurie jaunas jaučiasi.

LIETUVOS VYČIAI ŠV. KAZIMIERĄ, savo globėją, minės pamaldomis Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje kovo 8 d., sekmadienį, 10:30 val. Mišios. Šventę ir minėjimą organizuoja 112 kuopa. 9:45 val. renkasi parapijos salėje ir su vėliava eis į bažnyčią. Šv. Mišias laikys vysk. Vincentas Brizgys

KAZIUKO MUGĖ ruošiamą Chicago skautų ir skaučių įvyks sekmadienį, kovo 8 d., Jaunimo centre. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

SOL. VILIJOS MOZŪRAITYTĖS KONCERTAI

Lietuviškų radijų laidų Margočio vadovas Petras Petrutis yra pakviestas koncertuoti Hamburge gyvenančius menininkus: solistę Viliją Mozūraitę, pianistę dr. Ramintą Lampasytę ir jos vyrą smuikininką Michael Kollars. Koncertai vyks: vasario 22 d. Toronte, kovo 8 d., -Clevelande, kovo 15 - Chicagoje.

BEVERLY SHORES Lietuvių klubo rengiamas nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 22 d., sekmadienį, Šv. Onos bažnyčioje. Šv. Mišias atnaušaus 12 val. kun. Antanas Saulaitis SJ. Po pamaldų bus šventės minėjimas pagrindinę kalbą pasakys inž. Pilypas Narutis. Minėjimas rengiamas kartu su Union Pier Lietuvių draugija.

DVIDEŠIMT STIPENDIJŲ po 400, 000 lirų (apie 300 dol.) studentams ir jauniems akademikams, norintiems dalyvauti popiežiaus istorijos mokslų komiteto rengiamame birželio 24-26 d. d. Grigaliaus universitete Romoje tarptautiniame simpoziume tema "Lietuvos kristianizacija". Paskaitos vyks anglų, italų ir vokiečių kalbomis. Prie prašymo pridėti savo studijų aprašymą ir vieno profesoriaus rekomenda-

14-toji dailės paroda New York'e buvo skirta 69 m. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę pagerbti ir prisiminti Vilniuje pirmąją lietuvių dailės 80 metų sukaktį. Rengė L. B. N. Y. apygarda - pirm. A. Vakselis. Jis ją atidarė ir, pagal įvertinimo komisijos pristatytą sąrašą, įteikė dailininkams pinigines premijas bei atžymėjimus. Parodoje buvo išstatyta 22 dailininkų apie 100 darbų. Plačiau apie pirmąją dailės parodą Vilniuje kalbėjo dail. P. Jurkus. Paroda vyko š. m. vasario 9 - 10 d. d., Kultūros Židinyje. Nuotraukoje dalis dailininkų dalyvavę parodos atidarymo metu. Sėdi iš kairės: Nedda Nijolė Macelytė, Elena Urbaitytė, Elena Kepalaitė, Vida Krikštolaitytė, Gražina Krasauskaitė-Dragūnėvičienė. Stovi: Aleksandras Vakselis, L. B. N. Y. apyg. pirm., Juozas Bagdonas, Algis Šalpuskas, Jonas Rūtenis, Marija Žukauskienė, Zenonas Ūselis ir Paulius Jurkus.

L. Tamošaičio nuotrauka

ALOYZO BARONO NOVELĖS KONKURSAS

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba sudarė Alojzo Barono novelės vertinimo komisiją iš Dailios Sruogaitės -Bylaitienės, Adolfo Markelio ir dr. Alfonso Šešplaukio-Tyruolio. Novelės rankraščius siųsti pasirašius slaptyvardžiu, į atskirą užlipintą voką įrašant vardą, pavardę ir adresą. Nereikalaujant, nelaimėję premijos rankraščiai nebus grąžinami. Rankraščius siųsti iki 1987 m. rugpjūčio 1 d. šiuo adresu: Adolfas Markelis, 1836 S. 49th Avenue, Cicero, Illinois 60650.

Premija už novelę - 500 dol. Jos mecenatas bus paskelbtas vėliau.

Richard Schifter, Valstybės Sekretoriaus asistentas Žmogaus Teisių reikalams, kalbėjo Vasario 16-tosios minėjime Čikagoje. Minėjimas įvyko vasario 15 d. Rengė Čikagos Lietuvių Taryba.

SKAITYKITE IR PLATINKITE LAISVĄ LIETUVĄ

ALT-bos ATSIŠAUKIMAS

Mieli lietuviai!

Vasario 16 minėjimo proga prisimintina, kad nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios visos Amerikos lietuvių visuomenės politinės ir ideologinės srovės trumpu laiku Lietuvos laisvinimui įsijungė į vieną bendrą organizaciją - Amerikos Lietuvių Tarybą (ALT).

Amerikos Lietuvių Tarybos vienintelis tikslas yra tik Lietuvos laisvinimas, o kultūrinę ir kt. veiklą paliekant bendrinėms organizacijoms.

Amerikos lietuvių pagalba, ALT-ba Lietuvos laisvinimo kovą veda jau penktas dešimtmetis. Suprantame, kad šią kovą tęsiant, reikės ir toliau visuomenės paramos.

Sveikindami visus tautiečius Vasario 16 proga, kartu kviečiame dalyvauti ALT-bos skyrių rengiamuose tos dienos minėjimuose ir juose aukomis paremti laisvinimo akciją. Aukos galima siųsti ir tiesiai į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą - 2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Visiems iš anksto dėkojame.

Grozvydas Lazauskas
Amerikos Lietuvių Tarybos
Sekretorius

Teodoras Blinstrubas
Amerikos Lietuvių Tarybos
Pirmininkas

Gerbiamas Redaktorai, Perskaicius "Laisvosios Lietuvos", 1987 m. sausio 22 d. numeryje Ignas Taunio straipsnį apie Klaipėdos Prekybos Institutą, man užkliuvo vienas straipsnio autorius tvirtinimas, liečiantis 1938 m. kovo mėn. 18 d. Lenki-

LIETUVOS KRIKŠTO 600 metų sukakties minėjimą Colorado lietuvių rengia birželio 28 d., tą pačią dieną, kai bus minėjimas Romoje ir Lietuvoje. Visi kviečiami minėjime dalyvauti ir pasikviesti draugus amerikiečius, kad sukakties minėjimas įspūdingiau praeitų.

ciją. Rašyti šiuo adresu: Prof. dr. R. Farina, Pontificio Comitato di Scienze Storiche, Piazza Pio XII 10, 00120 Città del Vaticano. Prašymai turi pasiekti prof. R. Fariną prieš kovo 1 d.

jos patiektą Lietuvai ultimatumą, kuris buvo priimtas be Lietuvos kariuomenės pasipriešinimo.

Straipsnio autorius rašo, kad tuomet Lietuva atsisakė Vilniaus ir pavirtė tik į Lenkijos satelitinę valstybę, nors ultimatumas lietuvių tik diplomatinį santykių užmezgimą.

Nežiūrint, kiek p. Tauniui nepatiko prezidento Antano Smetonos režimas, bet jo tvirtinimas apie Lietuvos atsisakymą nuo Vilniaus ir jos pasidarymą tik Lenkijos satelitu, jau per daug nutolsta nuo istorinės tiesos.

Galima suprasti Klaipėdos Prekybos Instituto studentų ir jo profesorų tokią stiprią reakciją dėl to Lenkijos ultimatumo priėmimo, tik turint galvoj, kad tuo metu jau toks pats ultimatumas grėsė Lietuvai ir iš Vokietijos pusės dėl Klaipėdos atplėšimo nuo Lietuvos. Vis dėl to, negalima kaip nors iškreiptai aiškinti jau dabar plačiai žinomus istorinius faktus.

Su pagarba,

Dr. Kazys Šidlauskas